

Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

Møtested: , Kommunehuset på Steinkjer

Dato: 25.01.2023

Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr.	Sakstittel	Lukket	Arkiv- saksnr.
AU 6/2023	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
AU 7/2023	Orienteringer		
AU 8/2023	Skjækra landskapsvernområde - diskusjon av utkast til forvaltningsplan		2022/8248
AU 9/2023	Eventuelt		

**AU 6/2023 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste /
AU 7/2023 Orienteringer /**

Arkivsaksnummer: 2022/8248-0

Saksbehandler: Eirik Sønstevold

Dato: 20.01.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	8/2023	25.01.2023

Skjækra landskapsvernområde - diskusjon av utkast til forvaltningsplan

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg tar nytt utkast med innarbeidede innspill til orientering, og ber nasjonalparkforvalter korrigere og jobbe videre med kommentarene som har kommet i løpet av møtet.

Nytt utkast blir lagt frem for nasjonalparkstyret i mars, før det deretter sendes til Miljødirektoratet for første faglige godkjenning. Utkastet som blir lagt frem for nasjonalparkstyret i mars skal sendes til styremedlemmene senest 2 uker før styremøtet, for å sørge for at styremedlemmene får tilstrekkelig med tid til å se på utkastet.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Dokumenter i saken

Vedlegg

- 1 Skjækra LVO - utkast 20.01.23
- 2 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer Skjækra - utkast
- 3 Innspill med forvalters kommentar jan.23

Saksopplysninger

Etter dialogmøtet med rådgivende utvalg og nasjonalparkstyremøtet 16. og 18. november er det gjennomført en ny innspillsrunde med frist 5. januar. Det har kommet inn 6 innspill fra hhv Solveig og Egil Solstad, Skjækra, Sottjønn og Skjellivatnet hytteeierforeninger (samlet), Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket, Skæhkere sijte, Steinkjer kommune og Sametinget/Såmediggi. Det er også gjennomført møter med Statskog og Skæhkere sijte i november og desember. Vi tar sikte på å gjennomføre konsultasjoner med Skæhkere sijte før neste nasjonalparkstyremøte.

Det har kommet mange gode og konkrete innspill, noe som gjør det lettere å vurdere og eventuelt ta til følge. Nasjonalparkforvalter har derfor utelukkende positive erfaringer med at det ble gjennomført en ny innspillsrunde med utgangspunkt i et utkast. Noen av innspillene er i tråd med ting som ble diskutert i nasjonalparkstyret og med RU i november.

Det er gjennomført et møte med en jurist i Miljødirektoratet 19. januar for å oppklare noen spørsmål i lys av innspillene som har kommet. Det er noen innspill som ønsker at færre tiltak skal være søknadspliktig, men hun opplyser at ting som grøfting rundt hytte og vedhogst må være søknadspliktig slik verneforskriften er skrevet. Miljødirektoratet kommer mest sannsynlig ikke til å tillate 100 og 120 kvm på hytter og utleiehytter, men det er en sak de eventuelt må diskuteres internt. Videre kan vi ikke komme med retningslinjer for saker som behandles etter naturmangfoldloven § 48 (generell dispensasjonsbestemmelse) fordi det vil uthule verneforskriften. Dette er dispensasjonssaker som ikke er spesifikt nevnt i verneforskriften.

Under følger noen skjermbilder fra hvordan forvaltningsplanen vil se ut når den blir vedtatt og tilgjengelig på nett. Planstatus og det som står om intern kladd vil endre seg til «godkjent fvp». Det er en innholdsfortegnelse i margin til venstre, med både overskrifter og underoverskrifter. Her kan man enkelt trykke seg ned til den overskriften man måtte ønske. Alle disse overskriftene er satt av malen som skal brukes. I hver tekstboks har man noen muligheter for å formatere tekst og legge inn lenker til andre nettsteder. Det er i enkelte tilfeller laget et tredje nivå av overskrift for bedre oversikt. Det som blir hovedinnholdet av forvaltningsplanen vil ligge under Forvaltning → Forvaltningsmyndighetens retningslinjer. Dersom man ønsker å se et eksempel på godkjent digital forvaltningsplan kan man sjekke ut forvaltningsplanen for Hammervatnet naturreservat (<https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?naturvernId=VV00001552>).

The screenshot shows the Miljødirektoratet web portal. At the top, there is a navigation bar with 'Miljødirektoratet', 'Søk', and 'Lag ny plan'. The main content area is titled 'INTERN KLADD' and includes a warning: 'DENNE PLANEN ER EN REVISJON - GÅ TIL ORIGINAL'. Below this is the 'Innledning' section for 'Skjækra (VV00002335)', which features a map of the area. To the right of the map is a table with the following data:

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	17.11.2023
Sametingskonsultasjon	21.10.2022
Godkjent dato	
Høringsdato	
ephorde saksnummer	
Forvaltningsmyndighet	Bilfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhøken-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe
Forvaltningsmyndighetstype	Nasjonalparkstyre
Oppsyn	http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Steinkjer, Snåsa-Sníase
Verneform	landskapsvernområde

At the bottom of the page, there is contact information for Miljødirektoratet: | miljodirektoratet.no | Besøksadresse: Brattørkaia 15 | Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7465 Trondheim | 73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01 | E-post: postmottak@miljodir.no

Miljødirektoratet **Søk** Lag ny plan - Sønstevoll, Eirik (Nasjonalparkstyre_FPNV) **LOGG UT** Målform: Bokmål

REDIGER PLAN

PLANSTATUS

INTERN KLADD

INNLEDNING -

OMRÅDEFAKTA -

NATUR -

BRUK-HISTORIKK -

EIERSTRUKTUR

RESTRIKSJONSOMRÅDER

LANDBRUK

REINDRIFT

FRILUFTSLIV

JAKT OG FISKE

REISELIV

FORSKNING OG UNDERVISNING

Bettehold

Utmarksressursene i fjelldalene har vært viktig for landbruket. Bette, setring, myr- og fjellslåtter og skogsdrift har vært drivende avsidevliggende områdene så lenge det har vært bosetting i bygdene rundt omkring.

Landbruket i dag er i hovedsak knyttet til sauehold. Det slippes sau både fra Roktdalen (Snåse/Snåsa), Gaulstad (Steinkjer/Stientje) og Skjækerdalen (Verdal/Verdælie) som vandrer innom i verneområdet. Antallet sau som blir sluppet på utmarksarbeite i området er nedgående. Retten til bette reguleres av grunneier (Steinkjer kommuneskoger-Ogdalsbruket KF og Statskog).

Det er ønskelig å ha beitedyr innenfor verneområdet for å opprettholde et visst beitetrykk og ivareta det naturlige landskapet. Bette skal likevel ikke føre til negative effekter på planter, dyr og landskap.

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert forvaltning. En godkjent driftsplan kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Skogbruk

Det ble tidligere drevet et intensivt skogbruk i området, og fra Ogdalsbrukets historie ble det sagt at "det i 1926 var skoglaust på bruket"! Fløyting av tømmer var nødvendig transportform, og fløytingsdammer ble bygget flere steder for å holde store nok vannmagasin som kunne slippes på når tømmeret skulle med vassdraga. Fløytingsdammen ved Skjellvatnet er i dag restaurert og ivarettatt som et kulturminne om skogbruksaktiviteten i området. Skogstuene fra denne tida, det vil si perioden 1920-1955, er solgt til private eiere. Arealene som ble utthodt i denne perioden består i dag av en mosaikk av tidligere kulturskog og gjensatt gammelskog.

Det er observert noen myrgrøfter i området mellom Sottjønnin og Andreastrøna, noe som vitner om stor interesse for skogbruk i området. Flere av skogsområdene er unaturlig tette som følge av skogbruk for verneområdene, og vesten av Rognåsen er f.eks. ikke skogkledd på flyfoto fra 1972.

Reindrift

Generelt

Skjækra/Skjækeren jøhke landskapsvernområde ligger innenfor sentrale sarsamiske bruks- og bosettingsområder. Kulturminner forteller en historie der sarsamene fra å drive fangst, etter hvert utvikla sameinhold og sameindrift. På slutten av 1400-tallet utviklet reinmelkehusholdet seg og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inneteka basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som klov- og trøskedyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klar og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindriften over fra naturhushold til pengehushold. Kjøttproduksjon er i dag dominerende for nærings. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapets karakter og egenart, og er viktig for å ivareta det biologiske mangfoldet.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriften samens medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. ILO-konvensjonen nr. 169 sikrer samer som uførlig rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for

Miljødirektoratet | miljødirektoratet.no | Besøksadresse: Brattørkaia 15 | Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01 | E-post: postmottak@miljodir.no

Miljødirektoratet **Søk** Lag ny plan - Sønstevoll, Eirik (Nasjonalparkstyre_FPNV) **LOGG UT** Målform: Bokmål

REDIGER PLAN

PLANSTATUS

INTERN KLADD

INNLEDNING -

OMRÅDEFAKTA -

NATUR -

BRUK-HISTORIKK -

FORVALTNING -

KUNNSKAPSGRUNNLAG 3

VEDLEGG 12

PLANKRONOLOGI 100

Tiltaksplan

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Beveringsmål	Dato Innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILV00002335_000000002	1	Utlægging av ved på tilretteleggte bålplasser, primært gapahukene langs Svillestien.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILV00002335_000000004	2	Ferdsestøtting på Svillestien. Viktig å overvåke bruken av området, særlig innfallsporten. Dette kan innebære innkjøp av ferdsestøttere i nasjonalparkstyrets eie. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILV00002335_000000001	3	Opprette beveringsmål i NatStat. Eksempler på beveringsmål kan være knyttet til landskapet eller slitasje på hhv Svillestien, Gronliha, gapahuker, Midtpunktet eller vedhogst rundt hytter/setrer. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILV00002335_000000003	4	Bytte materiale på Svillestien til miljøvennlig materiale. Dagens "klopper" er treviller impregneret med kresot som tidligere er brukt på jernbanen. Tiltaket kan deles over flere år.	Restaurering	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILV00002335_000000010	5	Stimulere til at besøkende i størst mulig grad bruker Svillestien og går inn mot Midtpunktet. Dette er for å ikke få økt ferdseid i andre områder, som f.eks. Skjækerfjella/Skjækeren slik at naturen og reindriften får et større sammenhengende område uten stor ferdseid. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.2022		
ID_TILV00002335_000000005	6	Kartlegge kulturminner. Selv om	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.2022		

Miljødirektoratet | miljødirektoratet.no | Besøksadresse: Brattørkaia 15 | Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01 | E-post: postmottak@miljodir.no

Miljødirektoratet **Søk** Lag ny plan - Sønstevoll, Eirik (Nasjonalparkstyre_FPNV) **LOGG UT** Målform: Bokmål

REDIGER PLAN

PLANSTATUS

INTERN KLADD

INNLEDNING -

OMRÅDEFAKTA -

NATUR -

BRUK-HISTORIKK -

FORVALTNING -

KUNNSKAPSGRUNNLAG 3

VEDLEGG 12

PLANKRONOLOGI 100

Tilrettelegging - vedlikehold 5 3 pkt. 1.2 a)

Tilrettelegging - vedlikehold 5 3 pkt. 1.2 a)

- Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.
- Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktor med lokal tilknytning.
- Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
- Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerdar, sanketroer, bruer, klopper, merking, o.l.
- Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.
- Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres endom skal se ut. Byggeskikkveilederen fra Forollhogna nasjonalpark kan benyttes.
- Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).
- Dersom eksisterende bygg, gjerdar, sanketroer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne.
- Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
- Hogst som ikke er beskrevet andre steder i forvaltningsplanen kan godkjennes ved søknad eller plan så lenge man følger retningslinjene under. Godkjent plan kan gjelde for inntil 10 år.
- Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig.
- Lukkede hogstformer skal benyttes.
- Områder som vesentlig preger skogbildet skal bevares.
- Bekkedaler, urskogstømmer, koller og flurleiker skal bevares.
- Edellauvskog, arealer med fukskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Serdsen av Gronliha er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i.
- Torruru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rikuliker) skal ikke tas.
- All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst
- Tømmeret skal fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår.
- Etablering av ny skog skal fortinnvis skje ved naturlig fornyelse.
- All skogsdrift skal meldes til nasjonalparkstyret på forhånd.
- Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet.
- Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Lårtre-Skjækeren-Ljre nasjonalparkstyre.
- Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndboka (2019 eller nyere) premisser.
- Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang.
- Tilretteleggingen i verneområdet skal zlores i tråd med gjeldende besöksstrategi.

Skogbruk - hogst 5 3 pkt. 2.5

Forvaltningsmyndighet - tilrettelegging 5 5

Miljødirektoratet | miljødirektoratet.no | Besøksadresse: Brattørkaia 15 | Postadresse: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01 | E-post: postmottak@miljodir.no

FORVALTNINGSPLAN

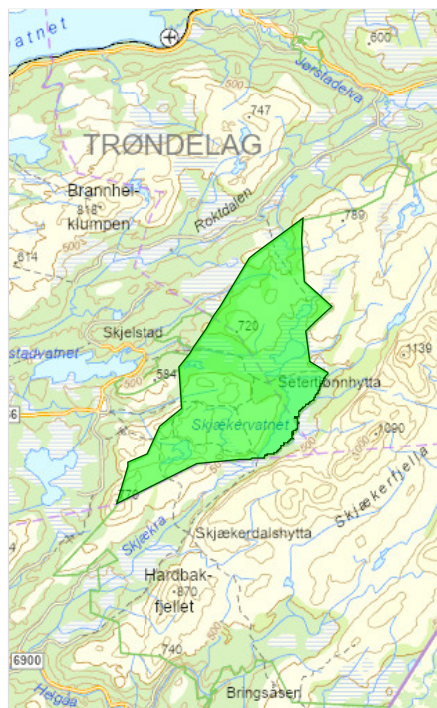
Skjækra

Verneområde	VV00002335_RP
Utskriftsdato	20.01.2023
Planstatus	Intern kladd

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe

INNLEDNING

SKJÆKRA (VV00002335)

Godkjent av	
Oppstartsdato	21.06.2016
Planlagt revisjon	17.11.2023
Sametingskonsultasjon	21.10.2022
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte saksnummer

Forvaltningsmyndighet Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre / Låarte-
Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe

Forvaltningsmyndighets
type Nasjonalparkstyre

Oppsyn <http://www.naturopsyn.no/lokalikontorer/>

Fylker Trøndelag

Kommuner Steinkjer, Snåsa-Snåase

Verneform landskapsvernområde

Verneplan Verneplan for nasjonalparker og
andre større verneområder

Vernet dato 19.12.2004

OM FORVALTNINGSPLANEN

Tidligere forvaltningsplan og verneformål

Forskrift om vern av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 17.12.2004. I § 5 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. Første forvaltningsplan ble utarbeidet av Snåase/Snåsa og Steinkjer/Stientje kommuner/tjælter og godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i juni 2006. Den inneholder mer historisk informasjon om bl.a. verneprosessen, og kan være et nyttig verktøy for å forstå utviklingen av området. Dette er første gangs revidering av forvaltningsplanen.

Forvaltningen av landskapsvernområdet skal skje ut fra en tidshorisont på 200 år. Denne forvaltningsplanen gjelder inntil ny revidert forvaltningsplan er vedtatt, noe som skal vurderes etter 10 år.

Formålet med vernet er fastsatt i §2 i verneforskriften:

Formålet med Skjækra landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap. Fjellskogen innover mot Skjækerfjella og i tilknytning til liser og bekkedaler, samt den særegne vegetasjonen i den sørvendte lia mot Grønlhø, er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Generelt om forvaltningsplan

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å beskrive brukerinteressene i området, gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Forvaltningsplanen skal avklare hvordan ulike bruker- og verneinteresser skal håndteres i den daglige forvaltningen av området, og gi et felles grunnlag for utøvelse av skjønn i behandling av enkeltsaker. Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan, og planen skal faglig godkjennes av Miljødirektoratet.

Forvaltningsplanen er delt opp i flere kapitler. De fleste av kapitlene beskriver området, og retningslinjene/utdypingen av verneforskriften finnes under [Forvaltning](#) --> [Forvaltningsmyndighetens retningslinjer](#).

Revidering av forvaltningsplan

Arbeidet med revideringen ble opprinnelig startet i 2016, og stoppet av ulike årsaker opp, før det ble gjenopptatt høsten 2022. I tilknytning til gjenoppstart er det gjennomført åpne folkemøter og egne møter med berørte kommuner og viktige brukerinteresser i oktober 2022. Sametinget/Sámediggi opplyste i deres innspill at det ikke var nødvendig med konsultasjon med dem, og ba om at det blir gjennomført konsultasjoner med samiske interesser. Etter et dialog- og diskusjonsmøte mellom rådgivende utvalg, administrativt kontaktutvalg og nasjonalparkstyret i november 2022, er det gjennomført en ny innspillsrunde i desember 2022-januar 2023 for å sikre god medvirkning. I den sammenheng er det også gjennomført flere møter, blant annet med det berørte reinbeitedistriktet.

Senere er forvaltningsplanen diskutert i nasjonalparkstyrets arbeidsutvalg og nasjonalparkstyret. En høringsrunde vil bli gjennomført etter at Miljødirektoratet har gitt sin første faglige godkjenning. Deretter er planen diskutert innad i nasjonalparkstyret.

Generell tolkning av verneforskriften

Dersom det i verneforskriften står at *bestemmelsene ikke er til hinder for* betyr det at de påfølgende punktene ramser opp tillatte (ikke søknadspliktige) aktiviteter. Dette er i noen sammenhenger kalt at man har *direkte hjemmel i verneforskriften*. Dersom det står at *forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse* eller *forvaltningsmyndigheten kan tillate* betyr det at det primært er søknadspliktig. Presiseringer og eventuelle unntak fra disse hovedreglene er beskrevet i denne forvaltningsplanen.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS OPPGAVE

Forvaltningshierarkiet

Klima- og miljødepartementet (KLD) er overordna miljøvernmyndighet i Norge, og er ansvarlig for å gjennomføre den statlige miljøpolitikken som er vedtatt av Stortinget. KLD er overordna ansvarlig for forvaltning av alle områder vernet etter naturmangfoldloven og den tidligere naturvernloven.

Miljødirektoratet er et nasjonalt forvaltningsorgan med faglig ansvar for forvaltning av natur i Norge.

Miljødirektoratet er underlagt KLD og er departementets rådgiver i spørsmål

som har med miljøforvaltning å gjøre. Hovedansvaret for landskapsvernområdene er lagt til

Miljødirektoratet som også godkjenner forvaltningsplanene. I Skjækra/Skæhkerenjohke

landskapsvernområde er Miljødirektoratet klageinstans for vedtak som treffes av nasjonalparkstyret.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er et regionalt statlig forvaltningsorgan

med helhetsansvar for den samlede statlige virksomhet i fylket. Statsforvalteren kan bistå med

faglige råd og veiledning, og er nasjonalparkforvalteren(e)s formelle arbeidsgiver. Statsforvalteren

har riktignok klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret, jf. naturmangfoldloven § 62 tredje

ledd siste setning.

Nasjonalparkstyret

Blåfjella-Skjækrefjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroa er

forvaltningsmyndighet for Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde. Forvaltningsmyndigheten har

ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis

verneverdier trues. Nasjonalparkstyret består av 10 medlemmer fra kommunene Lierne/Lijre (1),

Grong/Kråangke (1), Snåase/Snåsa (1), Steinkjer/Stientje (1) og Verdal/Verdaelie (1) i tillegg til

Trøndelag Fylkeskommune/Trööndelagen fylhke (1) og Sametinget/Såmediggi (4).

Nasjonalparkforvalteren(e) fungerer som sekretær for nasjonalparkstyret.

I den daglige forvaltningen av verneområdene har nasjonalparkstyret delegert noe myndighet til

nasjonalparkforvalteren(e). Slik kan nasjonalparkforvalteren(e) fatte vedtak uten at alt skal gå via

nasjonalparkstyret. Hva slags saker nasjonalparkforvalteren(e) kan behandle uten å gå via styret eller

arbeidsutvalget (AU) er beskrevet i styrets vedtekter og delegasjonsvedtak. Praksis er at enklere saker

med retningslinjer og etablert praksis behandles delegert, mens saker av større eller prinsipiell betydning

blir tatt opp i nasjonalparkstyret.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Arbeidsutvalg

Nasjonalparkstyret har også et arbeidsutvalg (AU), som består av representanter fra styret. Det står i

nasjonalparkstyrets vedtekter at minst et medlem i AU bør være representant fra Sametinget/Såmediggi.

AU gjør vedtak med myndighet delegert fra nasjonalparkstyret.

Rådgivende utvalg

Nasjonalparkstyret har et rådgivende utvalg (RU) til rådighet. Her er en rekke brukerinteresser i de

respektive verneområdene representert, som f.eks. naturvernorganisasjoner, reiselivsorganisasjoner,

friluftslivsorganisasjoner, grunneiere og beitelag. RU fatter ingen vedtak, men kan bistå i komplekse

diskusjoner og hvordan veie ulike brukerinteresser mot hverandre. Rådgivende utvalg har egne vedtekter.

Administrativt kontaktutvalg

Det er satt sammen et administrativt kontaktutvalg (AK) som består av en administrativt ansatt fra hver av

vertskommunene. AK fatter ingen vedtak, men kan bistå i forståelse av annet lovverk og komme med

innspill til forvaltningen.

Mer info om og fra nasjonalparkstyret på <https://www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella/>.

Nasjonalparkstyrets myndighet og mandat

Forvaltningsmyndigheten (nasjonalparkstyret) utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter

myndighet til å gjøre vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også

gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har

videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og

vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i

verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene jf. naturmangfoldloven § 48. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i landskapsvernområdet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører. Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe skal prioriteres ved tjenestekjøp.

Forvaltningsmyndigheten skal sikre miljømessig, kulturell, sosial og økonomisk verdiskaping. Dette er videre beskrevet i **Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene**. FNs naturpanel sier at til tross for økende krav om å vurdere naturens verdier som grunnlag for politiske beslutninger, rapporterer kun 5 % av de publiserte vitenskapelige studiene om faktisk bruk av verdivurderinger i beslutningene. Det vil derfor være viktig i den kommende planperioden at naturverdier vektlegges tyngre enn det er gjort til nå.

TILLEGGSPPLYSNINGER

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. I tilknytning til Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde pleier SNO årlig å inngå tjenestekjøpsavtaler med Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF.

Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe

Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har ansvar for oppsyn og forvaltning av bruksretter i statsallmenningen med hjemmel i fjelloven. Bruksrettene omfatter høsting av utmarksressurser gjennom jakt, fiske og beite, og skal utnyttes "på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva". Fjellstyret har siden de ble opprettet på 1920-tallet, tilrettelagt for utøvelsen av bruksrettene, med oppsetting av hytter, bygging av bruer, merking av stier, utlegging av båter mm. Fjellstyret har hele tiden hatt en plan og mål for hvordan ressursene skal gjøres tilgjengelige i størst mulig grad for brukerne. I tillegg tar fjellstyret på seg oppgaver innen bl.a. skjøtsel og overvåking.

Statskog SF

Statskog SF er grunneier i statsallmenningen og har blant annet ansvar for skogbruksvirksomhet og arealbruk, deriblant tomtefester og hytteutbygging. Forholdet og forskjellen mellom Statskog SF og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe er viktig å være klar over.

Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF

Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF er grunneier og en viktig samarbeidspartner i det å ivareta området som friluftsområde. De bidrar blant annet til å legge ut ved på tilrettelagt bålplasser og holde parkeringsplassen ved innfallsporten i stand.

Lierne Nasjonalparksenter IKS

Lierne Nasjonalparksenter IKS er et autorisert besøkssenter for nasjonalparker ihht Miljødirektoratets autorisasjonsordning. Nasjonalparkstyret og nasjonalparksenteret har en partnerskapsavtale som skal ivareta god samhandling mellom partene. Nasjonalparksenteret bidrar særlig med arbeid tilknyttet informasjon, kommunikasjon og besøksforvaltning.

OMRÅDEFAKTA

SKJÆKRA (VV00002335)

Landareal (daa)	96000
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_V
Ramsar-status	
Emerald-status	Ja

INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Miljø

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis. Mer informasjon på [Miljødirektoratets nettside om konvensjoner](#).

Norges arbeid med FNs bærekraftsmål er beskrevet i Stortingsmeldingen **Mål med mening. Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 - Melding.St. 40 (2020-2021)**. Det sentrale bærekraftsmålet for verneforvaltningen er nr 15 - Livet på land, men også en rekke andre mål er relevante, herunder nr 13 - stoppe klimaendringene, nr. 6 - rent vann og gode sanitærforhold, nr 3 god helse og livskvalitet, nr, 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn og nr 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, samt mål nr 17 - samarbeid for å nå målene. Norge har 6 resultatområder med til sammen 24 nasjonale miljømål og 83 indikatorer. Norges Miljømål har mange likheter med FNs Bærekraftsmål. De mest relevante resultatområdene er Naturmangfold, Kulturminner og kulturmiljø, og Friluftsliv.

Sørsamisk kultur

ILO-konvensjonen nr. 169 for urfolk gjelder for samer i Norge. Den slår bl.a. fast at samer har rett til kulturell utvikling, benyttelse av eget språk og opprettelse av egne institusjoner. Den forankrer også konsultasjonsplikten offentlig myndigheter har ovenfor Sametinget i saker som angår samiske interesser.

IUCN-TEKST

Norge er medlem i **Den internasjonale neturvernunionen (IUCN)**. Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (**Protected Areas**). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt **IUCN kategorier**. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

BERNKONVENSJONEN-TEKST

Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder, med særlig vekt på truede og sårbare arter. Målet er også å fremme samarbeid mellom medlemslandene. Mer info: <http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/internasjonalekonvensjoner/bernkonvensjonen/>

Det er vedtatt fire lister (I-IV) som angir hvordan bestemte arter skal beskyttes (totalfredning, sikre leveområder, regulering av jakt og bruk av jaktredskap). I tillegg er det vedtatt resolusjoner for å beskytte bestemte naturtyper (Resolution No. 4 (1996)) og arter (Resolution No. 6 (1998)). Medlemslandene må rapportere om bevaringsstatus for de listede naturtypene og artene som finnes på eget territorium. I tillegg må landene opprette et nettverk av områder som skal bidra til å beskytte de aktuelle naturtypene og artene. Dette nettverket har fått navnet **Emeral Network**.

TILLEGG SOPPLYSNINGER

NATUR

SKJÆKRA (VV00002335)

BESKRIVELSE

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger i kommunene Snåsa/Snåase og Steinkjer/Stientje i Trøndelag fylke/Trööndelagen fylhke og dekker et areal på 96 km². I øst grenser landskapsvernområdet mot Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve, og er dermed en del av et av de største sammenhengende verneområdene i Norge.

Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som igjen gir opphav til god og næringsrik jordsmonn. Spesielt området rundt Grønlihøa skiller seg ut, med en større konsentrasjon av sørlige og varmekjære planter. Vegetasjonen her består av særegne plantearter, samt et frodig kryptogamfauna, da flere av artene finnes på rødlisten. Videre trives flere vakre orkidearter, kantkonvall, engmarihånd og brudespore for å nevne noen. Tidlig om våren kan man også finne et rosa teppe av rødsildre som dekke deler av sørhellingen i området.

Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Skogen her er sårbar, og bidrar med mat og ly til en rekke ville arter, samt gir gode beiteforhold. Her er det arter som bjørkefink, blåstrupe, trepiplerke, løvsanger, rødvingetrost, gråtrost, rødstrupe og svarthvit fluesnapper som dominerer. Av de mer pelskledder, er det observert jerv og bjørn i deler av året, mens hjortevilt som elg, hjort og rådyr er vanlige året rundt.

På de mer åpne våtmarkslettene trives vadere som små- og storlom, svartand og havelle, gluttsnipe, strandsnipe, grønstilk, enkelt- og dobbelbekkasin. Det er også tidvis observert hekkende fiskeørn.

Selv om mye av området kan oppfattes uberørt hører det med at landskapets karakter er preget av tusenvis av år med beite fra reindrift og bufe. Den menneskelige aktiviteten i området er forholdsvis stor. Det er et intensivt sauehold og en betydelig reindrifsvirksomhet, området er godt tilrettelagt for friluftsliv og det finnes et stort antall fritidshytter. Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. I dag drives det bestandsrettet forvaltning på elg, hjort og rådyr, og storviltjakta betyr mye for både rettighetshavere og jegere.

NATURTYPER BESKRIVELSE

De fleste fjellområdene innenfor landskapsvernområdet tilhører lavalpin region, der blåbærhei og viersamfunn er mest vanlig. I fjellskogen dominerer gran (*Picea abies*), furu (*Pinus sylvestris*) og bjørk (*Betula pubescens*).

Fjellskogen utgjør en randsone mellom skog og fjell, og dette medfører at arter fra ulike naturtyper møtes her for å finne skjul og mat. Artsrikdommen i fjellskogen er lav sammenlignet med annen skog, og fordi forholdene er marginale er fjellskogen et langt mer sårbart økosystem enn skogsystemer i lavlandet. Fjellskogen binder sammen de lavereliggende områdene med snaufjellet lenger øst som ligger innenfor Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve. Fjellskogen er en sentral ressurs for sørsamisk reindrift da den gir reinen viktig vinterbeite.

ARTER BESKRIVELSE

Søk hos Artsobservasjoner (2022) tilsier at det i perioden 2010-2022 er observert 235 forskjellige arter. Det antas at denne lista ikke er fullstendig og at noen av artene ikke er stasjonære. Liste over de observerte artene ligger under vedlegg.

I sørlia til Grønlihø er det registrert alm (*Ulmus glabra*), storklokke (*Campanula latifolia*), tysbast (*Daphne mezereum*), vårerteknapp (*Lathyrus vernus*), bitter blåfjær (*Polygala amarella*), kantkonvall (*Polygonatum odoratum*) og mysegras (*Millium effusum*). Det vokser også flere kalkkrevende arter her.

Fjellbjørkeskogen og barskogen er dominert av fugler som bjørkefink (*Fringilla montifringilla*), blåstrupe (*Luscinia svecica*), trepiplerke (*Anthus trivialis*), løvsanger (*Phylloscopus trochilus*), rødvingetrost (*Turdus iliacus*), gråtrost (*Turdus pilaris*), rødstrupe (*Erithacus rubecula*) og svarthvit fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*). Blant vadere og ender er smålom (*Gavia stellata*), storlom (*Gavia arctica*), svartand (*Melanitta nigra*), havelle (*Clangula hyemalis*), gluttsnipe (*Tringa nebularia*), strandsnipe (*Actitis hypoleucos*), grønstilk (*Tringa glareola*), enkeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) og dobbelbekkasin (*Gallinago media*) observert. Fiskeørn (*Pandion haliaetus*) er observert hekkende i verneområdet.

Av akvatiske arter er ørret (*Salmo trutta*) dominerende. I tillegg finner vi elvemusling (*Margaritifera margaritifera*), som er noe spesielt ettersom vassdraget er relativt høytliggende.

Blant hjortevilt finner vi elg (*Alces alces*), hjort (*Cervus elaphus*), rådyr (*Capreolus capreolus*) og tamrein (*Rangifer tarandus*).

For store rovdyr kan bjørn (*Ursus arctos*), jerv (*Gulo gulo*) og gaupe (*Lynx lynx*) bruke området i perioder av året. Gaupe og jerv har begge forvaltningsområder som berører verneområdet.

Generelt for alt dyreliv er at hekke- og yngleperioden på våren regnes som sårbar. Det er store variasjoner mellom arter med tanke på når de anses som sårbare mot forstyrrelser. For noen arter, som f.eks. kongeørn, er den sårbar mot forstyrrelser allerede fra februar, mens mindre spurvefugler kan være sårbare fra mai. Den sårbare perioden er som regel over i juli. At en art er sårbar mot forstyrrelse betyr at et individ kan avbryte hekking og yngling fordi det er for ressurskrevende å fortsette, noe som over tid kan resultere i bestandsnedgang. **Miljødirektoratets veileder for håndtering av sensitive artsdata og Norsk rødliste for arter** gir en pekepinn på hvilke arter det skal tas særlig hensyn til.

RØDLISTEARTER BESKRIVELSE

Norsk rødliste for arter 2021 er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter.

Observerte arter i perioden 2010-2022 som er rødlistet per 2021 er svartand (*Melanitta nigra*), granmeis (*Poecile montanus*), fiskemåke (*Larus canus*), rødstilk (*Tringa totanus*), gjøk (*Cuculus canorus*), småspove (*Numenius phaeopus*), fiskeørn (*Pandion haliaetus*), heilo (*Pluvialis apricaria*), svartsonetjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) og elvemusling (*Margaritifera margaritifera*). Disse artenes rødlistestatus skyldes i hovedsak bestandsnedgang eller et relativt lavt antall individer. Flere av artene hadde dessuten «bedre» status på rødlista fra 2015.

GEOLOGI BESKRIVELSE

Verneområdet ligger over marin grense (høyeste havnivå etter området ble fritt for is). Berggrunnsforholdene tilhører i hovedsak Trondheimsfeltet som har stort innslag av glimmerskifer som gir opphav til en relativt frodig vegetasjon. Av løsmasser er det noe morenemateriale, torv/myr og breelv-/bresjøavsetninger øst i verneområdet.

KLIMAENDRING

Værdata de siste 20 årene

Målinger de siste 20 åra fra like vest for verneområdet (Kjevlia, Snåase/Snåsa) viser variasjoner av årsnedbør mellom 797-1449 mm. Høye nedbørsnivåer bidrar til at de lavereliggende områdene er preget av myr og våtmark. I samme periode ligger middeltemperaturen på 1,4-5,5 grader celsius. Maksstemperatur og minimumstemperatur har vært henholdsvis 32,7 og -36,3 grader celsius. Dataen er hentet fra Norsk Klimaservicesenter.

Endring av vær

Klimaendringer som følge av økt temperatur kan gi kortere periode med snødekke og tilsvarende lengre barmarksperioder. Svingende temperaturer kan føre til nedising av vegetasjon og beite, som er en trussel mot artsmangfoldet og naturgrunnet til reindrift og sørsamisk kultur. Med økte temperaturer kan vi også forvente mer gjengroing av området, og det å opprettholde beitetrykk vil være et viktig tiltak for å bevare landskapets karakter og egenart. De varmekjære artene ved Grønlihø kan få større utbredelsesområde.

Det forventes hyppigere nedbørsperioder med større intensitet, mer nedbør og kraftigere vind. Dette kan være utfordrende for flere arter som lever i høyfjellet og som er tilpasset et kaldt klima. Hyppigere nedbørsperioder kan gi større vannføring i vassdrag i tillegg til høyere risiko for erosjon på sårbare stier. Risikoen for økt erosjon ifm hyppigere nedbør gjelder også f.eks. sår i landskapet fra motorferdsel på barmark. Flom og isgang har de siste årene vist seg å være en utfordring for bruer, noe man må ta stilling til i videre forvaltning.

Endring av hekke- og yngletid

Som følge av klimaendringer kan noen arter igangsette hekking og yngling tidligere på året. Dersom ny kunnskap tilsier at dyrenes sårbare perioder er i endring, kommer dette til å ha en innvirkning på saksbehandling og gjennomføringen av tiltak.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING

Økt ferdsel og annen menneskelig aktivitet i verneområdet gir slitasje på vegetasjon og forstyrrelse på sensitive arter og den sørsamiske kulturens naturgrunnlag. Friluftslivet og samfunnet er i stadig endring, så en kan forvente nye problemstillinger etter hvert som tiden går og nye trender etablerer seg. Per nå er det likevel «tradisjonelle» friluftaktiviteter som er mest populært, herunder fottur og høsting (Selvaag & Wold, 2018).

Slitasjeproblemene på stier forsterkes av klimaendringene med mer og kraftigere nedbør og større fare for flom og erosjon. Det er derfor viktig å sikre stier med høye ferdselstall mot erosjon og utvasking. Utvasking og erosjon kan også forekomme som følge av motorferdsel på barmark.

BRUKSHISTORIKK

SKJÆKRA (VV00002335)

EIERSTRUKTUR

Eierforhold

Landskapsvernområdet berører to kommuner: Steinkjer/Stientje og Snåase/Snåsa. Av de til sammen 96 km² som landskapsvernområdet utgjør, ligger 54 km² innenfor Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF sin eiendom i Steinkjer kommune/Stientje tjielte. 42 km² ligger i Roktdal statsallmenning i Snåasen tjielte/Snåsa kommune der Statskog SF er grunneier og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe forvalter bruksrettene.

Hytter

Det er et betydelig antall festetomter med hytter langs Svillestien og i områdene rundt Åsvatnet, Skjeldbreia, Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Sottjønnin. Jf. Lov om tomtefeste § 16 har en person med punktbeste samme fysiske råderett over tomten som en person med eiertomt. Det er også 5 utleiehytter i landskapsvernområdet (2 allmenningshytter i regi av Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe, 1 DNT-hytte og 2 utleiehytter i regi av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF).

Bruksretter

Den historiske bruken av fjellområdene dannet grunnlag for bosetting og næring i bygdene her. Disse store fjellområdene, statsallmenningene, ble og blir brukt til jakt, fangst, fiske, setring, beite med mere, under betegnelsene bruksretter eller allmenningsretter. Det er disse bruksrettene fjellstyret er satt til å forvalte med hjemmel i fjelloven. Statskog SF er grunneier på statsallmenningene, og forvalter grunneierretten. Bruksrettene deles i to hovedkategorier, jordbrukstilknyttede bruksretter (som beite, setring mm) og bostedstilknyttede bruksretter (fangst, jakt, fiske).

Fjellstyrets allmenningshytter er satt opp i medhold av fjelloven for at de bruksberettigede skal kunne ta i bruk sine rettigheter. Private hytter er ikke tilknyttet noen bruksrett i lys av fjelloven.

Det er også reinsdyr som beiter her. Etter reindriftsloven inngår landskapsvernområdet i Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt.

VERNEPROSESS

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ble opprettet ved Kgl.res. 17.12.04. Opprettelsen skjedde samtidig med vernet av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve og Berglia og Klumplifjellet/Ohtenjuananjohke naturreservat.

Før vernevedtaket i 2004 ble det i perioden 1995-2002 gjennomført et omfattende forarbeid som har vært forankret i nasjonale politiske vedtak og føringer. De eldste dokumentene er fra 1986 (NOU 1986:13 "Ny landsplan for nasjonalparker) som på begynnelsen av 1990-tallet ble etterfulgt av St.meld.nr. 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" og tilhørende Innst.S.nr. 124 (1992-93). Denne ble behandlet og vedtatt i Stortinget 19.04.93 og Regjeringen blir bedt om å utarbeide forslag til vern i de områdene som i dag hører til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve.

Ved vernetidspunktet var det Snåase/Snåsa og Steinkjer/Stientje kommuner som var forvaltningsmyndighet. Større lokal innflytelse i miljøvernforvaltningen har igjen bakgrunn i politiske føringer for norsk miljøvernpolitikk fra slutten 1990-tallet og i begynnelsen av år 2000. I 2010 ble det innført en ny forvaltningsmodell med nasjonalparkstyret, så i dag er det Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

RESTRIKSJONSOMRÅDER

Restriksjoner i rom

Det foreligger ingen romlig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Dagens bruk legger likevel visse føringer for hvor i verneområdet man ønsker mer og mindre ferdsel, behov for tiltak, osv.

Restriksjoner i tid

Det foreligger ingen tidsmessig sonering eller restriksjonsområder ved denne forvaltningsplanen. Vurderinger hvorvidt bruk av området er i tråd eller strid med verneverdiene vurderes i hver enkelt sak. Tiltak som kan være forstyrrende på dyrelivet bør ikke gjennomføres på våren og forsommeren når det er yngle- og hekketid.

LANDBRUK

Beitehold

Utmarksressursene i fjelldalene har vært viktig for landbruket. Beite, setring, myr- og fjellslåtter og skogsdrift har vært drevet i disse avsidesliggende områdene så lenge det har vært bosetting i bygdene rundt omkring.

Landbruket i dag er i hovedsak knyttet til sauehold. Det slippes sau både fra Roktdalen (Snåase/Snåsa), Gaulstad (Steinkjer/Stientje) og Skjækerdalen (Verdal/Verdaelie) som vandrer innom i verneområdet. Antallet sau som blir sluppet på utmarksbeite i området er nedadgående. Retten til beite reguleres av grunneier (Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF og Statskog).

Det er ønskelig å ha beitedyr innenfor verneområdet for å opprettholde et visst beitetrykk og ivareta det naturlige landskapet. Beite skal likevel ikke føre til negative effekter på planter, dyr og landskap.

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert forvaltning. En godkjent driftsplan kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

Skogbruk

Det ble tidligere drevet et intensivt skogbruk i området, og fra Ogndalsbrukets historie ble det sagt at "det i 1926 var skoglaust på bruket"! Fløyting av tømmer var nødvendig transportform, og fløytingsdammer ble bygget flere steder for å holde store nok vannmagasin som kunne slippes på når tømmeret skulle ned vassdraga. Fløytingsdammen ved Skjellivatnet er i dag restaurert og ivaretatt som et kulturminne om skogbruksaktiviteten i området. Skogstuene fra denne tida, det vil si perioden 1920-1955, er solgt til private eiere. Arealene som ble uthogd i denne perioden består i dag av en mosaikk av tidligere kulturskog og gjensatt gammelskog.

Det er observert noen myrgrøfter i området mellom Sottjønnin og Andreastjønnna, noe som vitner om stor interesse for skogbruk i området. Flere av skogsområdene er unaturlig tette som følge av skogbruk før vernetidspunktet, og vestiden av Rognåsen er f.eks. ikke skogkledd på flyfoto fra 1972.

REINDRIFT

Generelt

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde ligger innenfor sentrale sørsamiske bruks- og bosettingsområder. Kulturminner forteller en historie der sørsamene fra å drive fangst, etter hvert utvikla tamreinhold og tamreindrift. På slutten av 1400-tallet utviklet reinmelkhusholdet seg og fram til begynnelsen av 1900-tallet var husholdet og inntekta basert på råstoff fra reinen. Reinen ble brukt som kløv- og trekkdyr, den ble melket, melka ble foredlet til ost, og skinnet ble brukt til klær og sko. I løpet av 1900-tallet gikk reindriften over fra naturalhushold til pengehushold. Kjøttproduksjon er i dag dominerende for næringa. Beitetrykk fra rein gjennom lang tid har bidratt til å forme landskapets karakter og egenart, og er viktig for å ivareta det biologiske mangfoldet.

Norge har vedtatt flere internasjonale erklæringer og konvensjoner som skal sikre reindriftsamenes medbestemmelsesrett, bosetting, språk og kultur. **ILO-konvensjonen nr. 169** sikrer samer som urfolk rett til å utøve og utvikle sin kultur. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter sier blant annet at etniske, språklige eller religiøse minoriteter ikke skal nektes å dyrke sin kultur, utøve sin religion eller bruke sitt eget språk. Offentlige myndigheter har et overordnet ansvar for å bidra til at disse følges opp slik at samenes tradisjonelle former for næringsutøvelse og kultur sikres for framtida. Dette ser vi blant annet gjennom verneformålet, **naturmangfoldloven § 14**, **reindriftsloven** og **sameloven**.

Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene påpeker at økt ferdsel kan gi økt forstyrrelse på rein og være negativt for samisk bruk av områdene.

Gielem nastedh/sørsamisk språk

Sørsamisk er på UNESCOs liste over truede språk, men er i positiv utvikling. Snåasen tjielte/Snåsa kommune ligger under "Forvaltningsområdet for samisk språk", som betyr at samisk og norsk språk skal være likestilt i kommunen. Å synliggjøre samisk språk og kultur er derfor viktig i det offentlige rom for å bevisstgjøre og ivareta den samiske kulturen. Dette gjelder også informasjon som utarbeides av nasjonalparkforvaltningen i Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne/Låarte-Skæhkere-Lijre. Nasjonalparkstyret skal derfor være en foregangsmyndighet i bruk av sørsamisk språk.

Stadnamnlova § 11 sier blant annet at offentlig forvaltning skal benytte stedsnavn som er registrert i stedsnavnregisteret. Dette inkluderer samiske stedsnavn, og gjelder f.eks. kart og skilt.

Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt

Sijten er i dag organisert gjennom Skæhkere sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt som består av 5 sijteandeler/driftsenheter med et øvre reintall på 2000 rein (vårflokk). Skæhkere sijte er et helårsdistrikt. Det vil si at selv om man flytter med reinflokken mellom de forskjellige årstidsbeitene, er det beiteområde for rein over hele distriktet gjennom hele året.

Reindriftsloven hjemler reindriften rettigheter som omfatter rett til opphold med rein og til ferdsel, flytting og flyttleier, rett til beite for rein, rett til å sette opp anlegg som trengs til reindriften, rett til brensel og trevirke, rett til jakt, fangst og fiske.

Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje er faglig rådgiver og premissgiver ovenfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindriften i Trøndelag/Trööndelagen. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje skal utføre de oppgaver som er gitt i eller med hjemmel i reindriftsloven.

Distriktsplan

Nasjonalparkstyret ønsker en driftsplanbasert/distriktsplanbasert forvaltning av reindriften. En distriktsplan som er godkjent av nasjonalparkstyret kan legge opp til flerårige dispensasjoner. Driftsplanbasert forvaltning skal benyttes for å minimere mengden søknader og saksbehandling, og være til det beste for alle parter.

FRILUFTSLIV

Friluftslivet i området er veldig knyttet til høsting av naturen. I tillegg er Svillestien fra Lustadvatnet inn til Norges Geografiske Midtpunkt en populær tur i regionen. Svillestien ble anlagt i 1992-1994 av Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF med økonomisk støtte fra hytteeierne i området. Ferdselstellingene de siste åra viser betydelig bruk av området. Langs Svillestien er det tilrettelagt med 2 gapahuker og flere benker. Ved begge gapahukene og en tilrettelagt bålplass legges det årlig ut ved til allmennheten for å unngå at verneverdiene forringes og at nærliggende trevirke blir brukt til bålbrenning. Dette er gjort gjennom et samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningen og Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF. Den ene gapahuken ligger ca 5 km inn fra Krokbecken (Lustadvatnet), og har vært et turmål for *Ti på Topp Steinkjer i 2022*. Tall fra deres nettside viser at det var 1741 som registrerte at de har vært ved gapahuken via deres deltakersystem.

Brakerundersøkelsen for Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve fra 2017 (Selvaag & Wold 2018) viser at de 3 mest brukte innfallsportene til nasjonalparken er via landskapsvernområdet, hhv Gaulstad, Krokbecken (Lustadvatnet) og Mokka gård.

JAKT OG FISKE

Jakt, fiske og friluftsliv har lange tradisjoner i området. Det drives bestandsrettet forvaltning på jaktbart vilt. Lokale bestemmelser for jakt og fiske er gitt på hjemmesiden til Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriståvroe.

Det ligger flere utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskoghytter, mm) i verneområdet, hvorav alle ligger i nærheten av fiskevann. De viktigste fiskeressursene finner man i Skjækervatnet/Skjækerenjaevrie, Åsvatnet og Nåvatnet. Ørret er vanligste fiskeslag.

Jakt- og fiskerettighetene i Steinkjer ligger hos Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF, mens det i statsallmenningene forvaltes av Snåsa Fjellstyre/Snåase Vaerieståvroe. Jakt og fiske reguleres av **viltloven, lakse- og innlandsfiskekloven, reindriftsloven og fjelloven**.

Det er ønskelig at jakt og fiske utøves i verneområdet.

REISELIV

Verdien av slike naturområder er allmenn kjent som **en viktig kilde for reiseliv i Norge**.

Det er lite omfang av reiseliv i landskapsvernområdet. Det er noen hytter som leies ut, men dette er primært for å sikre allmennheten og bruksberettigede tilgang på friluftsliv, jakt og fiske, og ikke nødvendigvis for å tilby opplevelser og få profitt på det. Mokka gård tilbyr aktiviteter inn i landskapsvernområdet. DNT Nord-Trøndelag har en SignaTUR som starter ved Lustadvatnet og går gjennom landskapsverneområdet og sørover til Meråker. Av utleiehytter har Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF 2 kommuneskoghytter (Lågvassbu, Skjækerosstu), Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe har 2 allmenningshytter (Nåvasshytta, Skjækerhytta) og DNT Nord-Trøndelag har 1 utleiehytte (Setertjønnhytta).

FORSKNING OG UNDERVISNING

Det er lite kunnskap om forskning som er gjort i landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten bør ha kontroll på det som gjøres av forskning slik at denne kunnskapen kan komme forvaltningen, allmennheten og andre interesserte til gode.

KULTURMINNER

Området er ikke systematisk kartlagt for kulturminner, og det er sannsynlig at det finnes et ukjent antall automatisk fredete kulturminner i området, for eksempel steinalderboplasser, samiske boplasser og kulturminner knyttet til utmarksbruk, jernvinning, fangst og ferdsel. Områdene har vært rike på naturressurser og var derfor et naturlig valg for tilhold for mennesker som levde av å høste. Ved Skjækervatnet/Skæhkerenjævrie er det registrert samiske boplasser, flere tufter som kan være fra jernalder/middelalder og en steinalderboplass. Her er også registrert jernvinneplasser, anlegg for kull/tjærebrenning, samt fangstgroper.

Det eldste setervollene i Skjækra/Skæhkerenjohke kan ha vært i bruk siden begynnelsen av 1800-tallet. På enkelte av plassene bodde folk hele året. På Nikolaivollen ved foten av Grønlhøa bodde det folk i 1830-årene, og Nordvollen i Skjækerosen var boplass i 1840-1850. Flere av de gamle setervollene er i dag merket med røyser og navneplater.

Forvaltning av kulturminner

Kulturminner forvaltes av Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi som forvalter kulturminner med hjemmel i **kulturminneloven**. Dette innebærer at kulturminner eldre enn år 1537 og samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet (jf. kulml §§ 3 og 4), og at det er forbudt å gjøre inngrep i eller på annen måte skade eller utilbørlig skjemme disse (uten at det foreligger tillatelse etter kulml § 8.). Ved byggesaker og tiltak som medfører fysiske inngrep skal derfor kulturminnemyndighetene kontaktes for å være sikker på at man ikke forringer/ødelegger kulturminner.

Vardebygging

Vardebygging gjort av turgåere bør unngås for å minimere risikoen for å ødelegge kulturminner. Det er en økende tendens i Norge til vardebygging i fjellet, utført av turgående. Dette er et problem i store deler av landet, spesielt i høyfjellsområder/over tregrensa. Varder, reiste steiner og små røyser har vært i bruk i forhistorisk tid både som deler av fangstsystem/ledegjerder og som markør av leder og ferdselsveger. Denne type kulturminner kan være vanskelig å datere. Moderne vardebygging i fjellet kan være vanskelig å skille fra forhistoriske kulturminner, og dermed forkle eller gi et villedende bilde av eldre tiders fangst og ferdsel i et område. Det kan også oppfattes som visuelt forstyrrende i et natur- og kulturlandskap. Det er også tilfeller der det tas steiner fra samiske offerplasser, tufter, mm for å bygge varder, noe som skal unngås. Dersom vardebygging skal gjennomføres bør det derfor være tett kontakt med kulturminnemyndigheten for å unngå feiltakelser.

BYGG OG INSTALLASJONER

Hytter

Det finnes en del private fritidshytter innenfor landskapsvernområdet. De første hyttene ble satt opp rundt år 1900 og ble brukt som husvær for jakt, fiske og høsting. I løpet av 1970- og 1980-åra ble det bygd hytter også for fritidsformål, og det er ca 90 hytte i landskapsvernområdet i dag. De eldste hyttene ligger enkeltvis utenfor regulerte hyttefelt, og de fleste finnes i tilknytning til Sottjønnna, Skjellivatnet, Skjelbreia og Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie. Hyttene ligger likevel minimum 3 kilometer fra bilvei, og er av enkelt standard uten tilkoblet VA-system og strøm. Med innføringen av landskapsvern i 2004 ble det stopp i nybygging innenfor vernegrensen, og hyttene er derfor begrenset til å holde en enkelt standard.

Bygg er å regne som en del av landskapet, og hyttenes preg i landskapet er derfor vernet. Dette innebærer at hyttene i utgangspunktet ikke skal endre uttrykk slik at landskapet kan få en endret karakter. Det er derfor ønskelig at hyttene i landskapsvernområdet bevarer sitt tradisjonelle uttrykk. Verneforskriften peker mot at tradisjonell byggeskikk skal benyttes ved vedlikehold av bygninger.

Det foreligger ingen byggeskikkveileder fra nasjonalparkforvaltningen, men Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF har retningslinjer for hvordan hytter på deres eiendom skal se ut. Det er ikke kjent at Statskog har retningslinjer for sin eiendom. Normen blant hyttene i landskapsvernområdet er saltak, anonyme vinduer, solcelle på yttervegg, parabolantenne på vegg, mørkt tak eller torvtak, mørk naturfarge på ytterveggene og bygg i en etasje. Fra et kulturminneperspektiv er det viktig å ivareta hyttenes preg for å ivareta denne byggestilen som en del av historien.

I Meld. St. 18 (2015-2016) - Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet heter det at økt standardheving ofte også vil innebære mer synlighet, som vil kunne medføre redusert opplevelsesverdi av landskapet. Visse standardhevinger som følge av endret behov med tiden vil godtas så fremt det er forsvarlig etter verneformålet og naturmangfoldloven §§ 8-12.

Svillestien

Svillestien er godt tilrettelagt med tresviller impregnert med kreosot som tidligere ble brukt på jernbanen. Det er bruer flere plasser innenfor verneområdet for å sikre fremkommelighet til private hytter og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskoghytter, mm).

Det står i Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder at forvaltningsmyndigheten også utenfor verneområdet (f.eks. ifm innfallsporter) bør være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

INFRASTRUKTUR

Merkede stier (ansvarlig nevnt i parentes)

- Ålnesseteren - Nåvatnet (Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe)
- Lustadvatnet - Norges geografiske midtpunkt - Lågvassbu - Skjækerosstu (Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket KF)
- Skjækerdalen - Setertjønnhytta - Lågvassbu - Litj-Gaulstad (DNT Nord-Trøndelag)
- Litj-Gaulstad - Stortjønnin - Skjækerosstu (DNT Nord-Trøndelag)
- Stortjønnin - Skjækerdalshytta (DNT Nord-Trøndelag)
- Setertjønnhytta - Skjækerhytta (Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe)

I tillegg er det noen etablerte stier som ikke nødvendigvis merkes jevnlig.

Se oversiktskart i vedlegg.

Tilrettelegging

Stier gir trygghet og fellesskapsfølelse, de gir mulighet for trygg og sikker ferdsel, de viser oss steder og opplevelser i naturen og de binder sammen fortid og nåtid. Tilretteleggingen kan bidra til å vise hvilke kvaliteter i landskapet som er vektlagt. Eksempelvis er det tilrettelagt med gapahuker når man har god utsikt til Grønlhø og innover Skjækerfjella/Skæhkere.

For å gjøre tilretteleggingstiltak tilstrekkelig motstandsdyktige mot fremtidens klima, må utbyggere ta hensyn til de utfordringene klimaendringer innebærer for funksjonalitet og levetid for blant annet broer, ilandstigningsbrygger og turveier. Tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskriften og besøksstrategien.

MOTORFERDSEL

Forvaltning av motorferdsel

Motorferdsel innenfor landskapsvernområder reguleres av **motorferdselloven** av kommunene Steinkjer/Stientje og Snåase/Snåsa.

Det bør være en tett dialog mellom nasjonalparkforvaltningen og kommunene, slik at en får informasjon om omfang av motorferdsel som kan påvirke verneverdiene, friluftslivet og annen bruk av landskapsvernområdet.

Aktsom motorferdsel

Jf. motorferdselloven § 8 skal motorferdsel i utmark og vassdrag foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Hva som regnes som aktsom motorferdsel er vanskelig å avklare, men minst mulig forstyrrelse på dyreliv og minst mulig skade på vegetasjon bør etterstrebes. F.eks. kan hastighet ha mye å si for skadepotensialet på vegetasjon, og man bør derfor holde lav hastighet når man kjører. Det er også kjent at beltegående kjøretøy gir mindre slitasje på vegetasjonen enn hjulgående kjøretøy. Jf. naturmangfoldloven § 11 forventes det at motorferdsel som medfører skade på verneverdiene rettes opp på skadegjørers bekostning.

TILLEGGSPPLYSNINGER

Bruk av droner

For Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er det ingen retningslinjer for bruk av drone/modellfly utover nasjonale retningslinjer, og man kan derfor benytte drone innenfor verneområdet uten å måtte søke eller informere om det. Man skal likevel være klar over den generelle aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven § 6: *Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5 (naturtyper, økosystem og arter).* Hensynsfull ferdsel er også hjemlet i reindriftsloven § 65 slik at reinen *ikke unødig uroes eller skremmes.*

Dersom man ønsker tips til hvordan man følger aktsomhetsplikten best mulig kan du gjerne ta kontakt med nasjonalparkforvalteren(e).

FORVALTNING

INNLEDNING

Hva regulerer verneforskriften?

Verneforskriften beskriver hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillattes etter dispensasjon (søknad). Verneformålet (§ 2) sier noe om hvorfor området er vernet. § 3 trekker fram hva som er lov, søknadspliktig, osv. Forvaltningsplanen skal sørge for å utdype hva verneforskriften betyr, altså f.eks. beskrive hva (jf. § 3 pkt. 1.3 a)) ombygging og utvidelse av eksisterende bygg innebærer.

I tillegg er det et forlik (20-129753SKJ-FROS, ligger vedlagt) mellom Staten og Snåsa fjellstyre/Snåasen vaerieståvroe som presiserer hva som skal kunne utøves innenfor verneforskriftens bestemmelser på statsallmenningene.

Motorferdsel og kulturminner reguleres *ikke* av verneforskriften for landskapsvernområdet, og forvaltes derfor ikke av nasjonalparkstyret. Det forvaltes hhv av de lokale kommunene og Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke og Sametinget/Sámediggi.

Dispensasjonssøknader

Det er viktig at søknader inneholder utfyllende informasjon om hvem, hva, når, hvor, hvorfor og hvordan tiltaket/aktiviteten skal gjennomføres. For å sikre at søknaden er godt nok opplyst, bør søknadene sendes kommunen, som videresender søknadene til nasjonalparkstyret. Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter annet lovverk. Før et tiltak kan iverksettes må det foreligge en tillatelse fra grunneier, kommunen, nasjonalparkstyret og eventuell annen myndighet.

Alle søknader fra vernebestemmelsene skal vurderes etter behov og behandles i tråd med verneforskriften og de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Selv om et type tiltak kan regne med positiv behandling er søknadsprosessen viktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha mulighet til å sette vilkår om når, hvor eller hvordan tiltaket skal gjennomføres. Der det i denne planen er nevnt at man kan *regne med positiv behandling* er det rettet mot behandling etter lovverk nasjonalparkstyret har myndighet over.

Klager

Alle med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28 kan påklage et enkeltvedtak. Fristen for å klage er tre (3) uker fra mottaker er gjort kjent med brevet. Klagen legges fram for nasjonalparkstyret for vurdering og sendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse dersom styret ikke endrer sitt opprinnelige vedtak. Dersom nasjonalparkstyret endrer sitt opprinnelige vedtak er det nye vedtaket å regne som et nytt enkeltvedtak.

Forhold til andre lover

Verneforskriften setter premisser for hva som er lov innenfor verneområdet. Andre lover som f.eks. plan- og bygningsloven, motorferdselloven, viltloven, reindriftsloven og fjelloven gjelder også innenfor verneområdet.

Samhandling med kommunene

God kommunikasjon mellom kommunene og nasjonalparkforvalteren(e) er viktig. I noen saker skal en søknad behandles etter flere lovverk (f.eks. byggesaker) og hos flere forvaltningsmyndigheter. Det står i naturmangfoldloven § 48 at vedtak først skal fattes etter verneforskriften. Søknaden skal likevel sendes til kommunen først, som videresender den til nasjonalparkstyret. Kommunene har gode rutiner på krav til søknader og vil slik sørge for at en søknad er tilstrekkelig opplyst før den kommer for behandling etter verneforskriften.

Samhandling med brukerinteresser

Hvert år søker forvaltningsmyndigheten om midler fra Miljødirektoratet for å gjennomføre tiltak for å fremme verneverdiene. I forkant av dette (gjerne november/desember) pleier det å gjennomføres innspillsmøte med sentrale brukerinteresser av området. Slik har brukerinteressene et forum for å komme med innspill til tiltak som kan/bør gjennomføres. Flere av brukerinteressene opplever dette som en god måte å sikre dialog og samhandling på, og dette vil være viktig å ivareta i kommende perioder. Denne samhandlingen er lokalt kjent som "bestillingsdialogen". Tiltak det søkes om penger til skal være forankret i forvaltningsplanen, besøksstrategien eller ha en positiv innvirkning på verneverdiene.

Tiltak i verneområdet

Nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften § 5 og naturmangfoldloven § 47 til å gjennomføre tiltak og skjøtsel for å ivareta eller fremme verneformålet. Hvert år søker nasjonalparkstyret om midler fra Miljødirektoratet til å gjennomføre tiltak. Privatpersoner og organisasjoner kan komme med innspill til nasjonalparkstyret om hva man bør gjøre av tiltak/skjøtsel, og nasjonalparkstyret vedtar hvilke tiltak det skal søkes og brukes midler til.

TILTAKSPLAN

ID_TILTA K	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 2	1	Utlegging av ved på tilrettelagte bålplasser, primært gapahukene langs Svillestien.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 4	2	Ferdsestelling på Svillestien. Viktig å overvåke bruken av området, særlig innfallsporten. Dette kan innebære innkjøp av ferdsestellere i nasjonalparkstyrets eie. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 1	3	Opprette bevaringsmål i NatStat. Eksempler på bevaringsmål kan være knyttet til landskapet eller slitasje på hhv Svillestien, Grønlihø, gapahuker, Midtpunktet eller vedhogst rundt hytter/setrer. Dette tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 3	4	Bytte materiale på Svillestien til miljøvennlig materiale. Dagens "klopper" er tresviller impregnert med kreosot som tidligere er brukt på jernbanen. Tiltaket kan deles over flere år.	Restaurering	Ikke valgt	10.11.20 22		

ID_TILTA K	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 0	5	Stimulere til at besøkende i størst mulig grad bruker Svillestien og går inn mot Midtpunktet. Dette er for å ikke få økt ferdsel i andre områder, som f.eks. Skjækerfjella/Skæhkere slik at naturen og reindrifta får et større sammenhengende område uten stor ferdsel. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 5	6	Kartlegge kulturminner. Selv om kulturminner ikke reguleres av verneforskriften er det viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag på dette. Dette inkluderer også potensielt historiske ferdselsveier. Formidling av kunnskapen som innhentes er viktig for å (om mulig) heve opplevelsesverdien av området. Dette tiltaket kan sees i sammenheng med Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark/Låarte-Skæhkere vaarjelimmiedajve.	Kartlegging	Ikke valgt	10.11.20 22		

ID_TILTA K	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 6	7	Årlig dialog/møter med de mest sentrale brukerinteressene av verneområdet. Dette skal sikre god informasjonsflyt, oppdatert kunnskapsgrunnlag, enklere saksbehandling og sterkere eierskapsfølelse for brukerinteressene. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Annet	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 7	8	Stimulere til bruk av fellesnaust. Dette inkluderer å stimulere til å bygge landskapsvennlige naust som kan huse flere båter, male naust i like farger og ta bort eierløse båter.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 1	9	Ta bort stier hos Kartverket som vi ikke ønsker ferdsel på. Dette er for å kanalisere ferdselen dit vi ønsker. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000000 9	10	Vurdere skilting og merking til stier man ønsket ferdsel på. F.eks. til brua ved Stubban, for å bidra til økt sikkerhet for folk som skal krysse vassdraget for å komme videre inn i Skjækerfjella/Skæhkere. Merking/skilting til vadeplassen ved Skjeldbreia bør også vurderes.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		

ID_TILTA K	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 5	11	Kartlegge og tette eksisterende myrgrøfter for å unngå ytterligere drenering av myrer.	Restaurering	Ikke valgt	17.01.20 23		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 6	12	Stimulere til at vedhogst gjøres i områder med kulturskog for å få en naturlig dynamikk i skogsområdene. I dag er noen skogområder unaturlig tette etter at de var plantet på 1900-tallet. Kan eventuelt vurdere å samarbeide med grunneier om et årlig veduttak i kulturskogområdene.	Restaurering	Ikke valgt	17.01.20 23		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 3	13	Kartlegge og sårbarhetsvurdere leik- og spillplasser for f.eks. storfugl (og om hensiktsmessig orrfugl). Verneforskriften sier at hogst ikke skal gå utover bl.a. tiurleiker.	Kartlegging	Ikke valgt	11.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 7	14	Informasjon om verneverdier, reinens arealbruk, mm for å øke den besøkendes opplevelse og forståelse av egen påvirkning på naturmangfold og rein.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	19.01.20 23		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 4	15	Informasjon på nasjonalparkstyre.n o. Blant annet lage et skriv om tradisjonell byggeskikk og en oversikt som viser hva slags tiltak som er søknadspliktig og ikke søknadspliktig.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	23.11.20 22		

ID_TILTA K	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 2	16	Stimulere lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å bruke verneområdet til deres virksomhet. Dette vil gi et bedre lokalt eierskap til verneområdet, bedre kunnskapsgrunnlag og samhandling med fagmiljøer. Tiltaket bør sees i sammenheng med nasjonalparkene.	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	10.11.20 22		
ID_TILVV0 0002335_ 00000001 8	17	Vurdere pålegg om og støtte til tiltak som reduserer speilrefleks fra vindusflater med uheldig påvirkning på dyrelivet.	Annet	Ikke valgt	19.01.20 23		

SKJØTSELSPLAN

Ikke behov for plan

BESØKSFORVALTNING

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

FORVALTNINGSUTFORDRINGER

Utfordringene for forvaltningen av Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde er å hindre tap av biologisk mangfold, naturtyper og kulturverdier. I tillegg skal naturgrunnet ivaretas slik at det kan utøves samisk reindrift. De viktigste truslene kan deles i følgende kategorier:

- Klimaendringer
- Gjengroing
- Slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv og reindrift som følge av menneskelig aktivitet og ferdsel
- Tekniske inngrep i verneområdet og utenforliggende tiltak som kan påvirke vegetasjon, dyreliv og reindriften
- Utenforliggende tiltak som kan påvirke verneverdiene

NATURMANGFOLDLOVEN

Miljørettslige prinsipp (§§ 8-12)

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Det er viktig å påpeke at kunnskapsgrunnlaget innebærer både vitenskapelig kunnskap så vel som erfaringsbasert kunnskap. Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter og Veiledning til naturmangfoldlovens kapittel 2**

Da naturmangfoldloven av 19. juni 2009 ble vedtatt med ikrafttredelse 1. juli 2009, ble naturvernloven opphevet. Selv om naturvernloven ble opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven inntil Kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77.

VERNEFORSKRIFT URL

<https://lovdata.no/forskrift/2004-12-17-1692>

SENTRALE FØRINGER

Dispensasjoner etter verneforskriften

Selv om et omsøkt tiltak er innenfor rammen av en spesifisert dispensasjonsbestemmelse må det likevel foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Når forskriftene bruker formuleringer som "kan gi tillatelse til" eller "kan gi dispensasjon til" betyr ikke det at forvaltningsmyndigheten skal gi dispensasjon, men at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om en søknad gir grunnlag for å gi dispensasjon. Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter**.

For alle unntaksbestemmelser er det selve tiltaket som følger av den aktuelle bestemmelsen, som er direkte tillatt. Andre tiltak, som for eksempel kan være nødvendig eller ønskelig for å gjennomføre det lovlige tiltaket, kan ikke tolkes inn i unntaksbestemmelsen. For eksempel gir et unntak for vedlikehold av eksisterende bygninger eller hogst av ved til eget bruk, ikke automatisk rett til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket. Tilsvarende gir adgang til beite ikke automatisk rett til oppføring av gjerder. Slike tiltak krever egen hjemmel, enten i egne unntaksbestemmelser eller gjennom dispensasjon.

Dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48

Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. *Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon.* Mer informasjon: **Rundskriv om forvaltning av verneområder**.

Det stilles strengere krav til begrunnelse av dispensasjoner gitt etter nml § 48 enn forvaltningslovens generelle krav til begrunnelse av vedtak.

Skjøtsel ved naturmangfoldloven § 47

Naturmangfoldloven (nml) § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. Bestemmelsen gir også adgang til i skjøtselføremålet å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i nml § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området. Med hjemmel i nml § 47 kan det foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i nml § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir nml § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren. Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i nml § 47 krever avtale med grunneier. Mer informasjon: **Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) - Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), kapittel 21 (merknader til de enkelte bestemmelser)**.

Forvaltningsmyndigheten skal jf. nml § 47, hvis mulig inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemt skjøtselstiltak.

Randområder til verneområdet

Naturmangfoldloven § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Dersom virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov kan innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Forvaltningsmyndigheten bør i slike tilfeller gi høringsuttalelse i saken for å sikre at tilstrekkelig hensyn til verneverdiene blir ivarettatt.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS RETNINGSLINJER

Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Forvaltningsmyndighetens retningslinjer	-	For forvaltningsmyndighetens retningslinjer, se arbeidsdokumentet som også er oversendt/vedlagt.

TILLEGGSSOPPLYSNINGER

Forskrifter gitt med hjemmel i naturvernloven og naturmangfoldloven går som hovedregel foran andre lover eller forskrifter dersom det er ulikheter mellom bestemmelsene. Det er viktig å merke seg at øvrig lovverk gjelder i tillegg til verneforskriften. For eksempel har kommunene forvaltningsmyndighet etter plan- og bygningsloven og lovverk som regulerer vilt- og fiskeforvaltning, forurensning, motorferdsel i utmark, landbruk m.m. Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje har myndighet etter reindriftsloven. Trøndelag fylkeskommune/Trööndelagen fylhke har myndighet for fylkesplanlegging og kulturminneforvaltning, og Sametinget/Sámediggi har myndighet etter kulturminneloven for samiske kulturminner. Snåsa fjellstyre/Snåasen vaeriestávroe har myndighet etter fjelloven.

KUNNSKAPSGRUNNLAG

SKJÆKRA (VV00002335)

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Sofie K. Selvaag og Line C. Wold	2018	Brukerundersøkelse i Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark	Norsk institutt for naturforskning	https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2497096
Skæhkere Sijte	2015	Distriktsplan Skæhkere Sijte/Skjækerfjell reinbeitedistrikt		https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Landbruk-og-reindrift/Reindrift/Reindriften-i-Trondelag/

VEDLEGG

SKJÆKRA (VV00002335)

FILVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
30.11.2022	Forlik mellom Staten og Snåsa Fjellstyre (20-129753SKJ-FROS)		
06.10.2022	Besøksstrategi for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe		
10.11.2022	Bilde - Naustbukta ved Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie, med Skjækerhatten/Huvhpie i bakgrunn		Eirik Sønstevoid
11.11.2022	Presedens i byggesaker etter nml § 48 (02.03.15)	Klima- og miljødepartementet	
14.10.2022	Merkehåndboka 2019	Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge, Friluftsrådene Landsforbundet	
10.11.2022	Artsobservasjoner innenfor Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde 2010-2022	Artsdatabanken	
10.11.2022	Rettleiar om planlegging av fritidsbustader	Kommunal- og distriktdepartementet	
10.11.2022	Bilde - Grønlhø fra sørvest		Eirik Sønstevoid
10.11.2022	Bilde - Gapahuken ved Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevoid
10.11.2022	Bilde - Svilllestien i retning østover, med Skjækerfjella/Skæhkere i bakgrunn		Eirik Sønstevoid
10.11.2022	Bilde - Norges geografiske midtpunkt		Eirik Sønstevoid

KARTVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
09.11.2022	Oversiktskart med merka stier, utleiehytter, gapahuker, mm		

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Skjækra/Skæhkerenjohke landskapsvernområde

Et notat/utkast til retningslinjene som kommer inn i FPNV. Det er mer oversiktlig å jobbe i Word enn FPNV, derfor brukes dette dokumentet som arbeidsdokument.

Tema	Forskrifts-referanse	Retningslinje
1.1 Generelt – verneformål	§ 2	<p>-Forvaltningsmyndigheten skal i alle saker vurdere hvordan et tiltak eller en aktivitet kan påvirke landskapet. Landskapet skal forvaltes slik at man ivaretar landskapets egenart og det naturlige landskapet.</p> <p>-Vegetasjonen og naturtypen som er lokalisert i sørsiden av Grønlihø er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi, og bør så langt som mulig unngå slitasje, forstyrrelse og forringelse.</p> <p>-Fjellskogen innover mot Skjækerfjella/Skæhkere og i tilknytning til liser og bekkedaler er en vesentlig del av landskapets egenart og verdi. Dette inkluderer fjellskogen som økosystem, og ikke bare dens visuelle del av landskapet.</p> <p>-Området skal kunne brukes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunlaget er viktig for utøvelsen av dette og samisk kultur og næringsutnyttelse. Det skal i behandling av søknader fra reindriften legges vekt på næringas egenart og kultur. Tiltak bør ikke gjennomføres i reinens og andre arters mest sårbare perioder og lokaliteter.</p>
1.2 Generelt – forbud mot inngrep	§ 3 pkt. 1.1	<p>-Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.</p> <p>-Med de unntak som det står i § 3 pkt. 1.2 og 1.3 (se retningslinjer lenger ned) i forskriften er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.</p> <p>-Forbudet mot inngrep gjelder uavhengig av om tiltaket inngår i utregningen av BYA (med mindre annet er beskrevet i forvaltningsplanen).</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

1.3 Generelt – byggt tekniske spesifikasjoner	§ 3 pkt. 1.1-1.3	<ul style="list-style-type: none"> -Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. -BYA måles etter utvendig kledning/panel. -Kommunal og moderniseringsdepartementets veileder «Grad av utnytting» bør benyttes for god forståelse av hva som medberignes i BYA. -For all byggevirksomhet i verneområdet skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for landskapet og verneverdiene. -Utforming og plassering av bygninger bør skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og nasjonalparkstyret. -For alle byggetiltak som innebærer nybygg vil det bli stilt særskilte krav til søker om dokumentasjon av behovet for tiltaket, jf. kravene i naturmangfoldloven § 48.
2.1 Reindrift - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<ul style="list-style-type: none"> -Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftninger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Tiltak som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
2.2 Reindrift - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	<ul style="list-style-type: none"> -Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for reindriften er tillatt (ikke søknadspliktig). -Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter bruk. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).
2.3 Reindrift – ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	<ul style="list-style-type: none"> -Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig for gjeterhytter, gammer, o.l. tilknyttet reindrift. -Endring i fasade, størrelse og bruk er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, utvendig belysning, parabol, markiser o.l. -Endring av størrelse på vinduer, oppsett av vindturbin o.l. er søknadspliktig.

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<ul style="list-style-type: none"> -Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede. -Nybygging av platting, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -Gjerder for å holde beitedyr og vilt vekk bør begrenses. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m² BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo og uthus. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
<p>2.4 Reindrift - gjenoppføring av bygg</p>	<p>§ 3 pkt. 1.3 b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig. -Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet reindrift. -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er tilsvarende bygget som ble skadet. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>landskapsverneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).</p>
<p>2.5 Reindrift - gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l.</p>	<p>§ 3 pkt. 1.3 e)</p>	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig.</p> <p>-Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å kunne utøve reindrift kan regne med positiv behandling fra forvaltningsmyndigheten.</p> <p>-Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes.</p> <p>-Behov for nye faste installasjoner og bygg bør være forankret i siktens/reinbeitedistriktets distriktsplan.</p> <p>-Dersom eksisterende gjerder og anlegg ikke er i bruk de siste 5 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet.</p> <p>-Felles søknader med annen beitenæring eller utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert.</p> <p>-Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>- Tilknyttet en gjeterhytte/gamme tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo og uthus.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

2.6 Reindrift - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.2	<ul style="list-style-type: none"> -Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. -Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.
2.7 Reindrift - trevirke	§ 3 pkt. 2.4	<ul style="list-style-type: none"> -Uttak av brensel og trevirke i forbindelse med reindrift er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det skjer etter retningslinjene under. -Med uttak i denne sammenheng menes høsting av trevirke til bruk som ved og til samisk kultur (f.eks. bark, never og tæger). Det skal ikke tas mer trevirke enn hva man antar å bruke det neste året. Forvaltningsmyndigheten kan gjennom søknad/driftsplan godkjenne uttak av trevirke til annet bruk jf. § 3 pkt. 2.5. -Hogst skal gjennomføres utenfor sårbare perioder og lokaliteter for dyr- og planteliv. -Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Lukkede hogstformer skal benyttes, og aller helst plukkhogst, slik at man ivaretar skogmiljøet og naturlig foryngelse. All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares. -Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. -Edelløvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man bør unngå å utføre hogst i. -Høsting av bark, never, tæger o.l. skal ikke være til skade for plantelivet, jf. § 2.1. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -Dersom ressursene må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår.
3.1 Bufehold - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<ul style="list-style-type: none"> -Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>eiendom skal se ut. -Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).</p>
3.2 Bufehold - gjerder og samleanlegg (midlertidig)	§ 3 pkt. 1.2 b)	<p>-Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg for bufehold er ikke søknadspliktig. -Midlertidig betyr i denne sammenheng at det tas ned og fraktes ut av området etter årlig bruk. -Det bør unngås å bruke gjerder med tau, liner, o.l. når man ikke er til stede, for å minimere risikoen for at reinsdyr og annet dyreliv setter seg fast. -Dersom gjerder og samleanlegg blir stående til neste sesong kan forvaltningsmyndigheten kreve en forklaring for det faktiske forholdet, og be om å søknad for oppføring av gjerde jf. § 3 pkt. 1.3 e).</p>
3.3 Bufehold – ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging, utvidelse og fasadeendring av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig. -Dette avsnittet gjelder for setrer og gjeterhytter tilknyttet aktiv beitevirksomhet. Altså er en f.eks. en bruksendring fra f.eks. gjeterhytte til fritidsbolig søknadspliktig. -Endring i fasade, størrelse og bruk er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, utvendig belysning, parabol, markiser o.l. -Endring av størrelse på vinduer, oppsett av vindturbin o.l. er søknadspliktig. -Solcellepanel, utvendig belysning, parabolantenne, markiser, mm kan regne med positiv behandling. Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede på hytta. -Nybygging av plattning, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere bør følges, og hvordan et tiltak utarter seg i terrenget og landskapet skal tas med i vurderingen av tiltaket. -Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø. -Gjerder for å holde beitedyr og vilt vekk bør begrenses. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>-Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>-Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt plattning er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>- Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo og uthus.</p> <p>-Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfelle bli vurdert.</p>
3.4 Bufehold - gjenoppføring av bygg	§ 3 pkt. 1.3 b)	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er derfor søknadspliktig.</p> <p>-Dette avsnittet gjelder for bygg tilknyttet bufehold.</p> <p>-Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere kan eventuelt brukes til veiledning.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <p>-Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette.</p> <p>-Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p> <p>-Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).</p>
3.5 Bufehold - gjerder,	§ 3 pkt. 1.3 e)	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Oppføring av gjerder, samleanlegg og enkle gjeterhytter for reindrift eller bufehold er derfor søknadspliktig.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

<p>gjeterhytter, samleanlegg, o.l.</p>		<ul style="list-style-type: none"> -Søknad om oppføring av gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l. som er nødvendig for å opprettholde bufehold i området kan regne med positiv behandling fra forvaltningsmyndigheten. -Slike tiltak skal ikke endre landskapets karakter og bør legges i tilknytning til eksisterende anlegg. -Oppføring av gjerde krever egen tillatelse fra grunneier. -Gjerder for å holde beitedyr vekk (f.eks. rundt gjeterhytter) er ikke tillatt. -Gjeterhytter skal være rasjonelle og av enkel standard. Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert. -Gjeterhytta kan ikke senere utvides eller endre funksjon. Dette gjelder ikke dersom gjeterhytta kan gjøres om til en utleiehytte for allmennheten. -Gjerder i skogen, som ikke stenger for allmenn ferdsel (innlagt grind, trapp over gjerdet eller lignende), vurderes som lite konfliktfylt så lenge de ikke dekker for store arealer. -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Eventuelle behov for slike tiltak bør være beskrevet i beitelagets driftsplan. -Dersom eksisterende gjerder ikke er i bruk de siste 3 år kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. -Oppføring av gjeterhytter skal ha vilkår om at de ved opphør av beitebruk, skal kunne disponeres av nye beitebrukere. -Felles søknader med reindrifta, annen beitenæring eller utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) som viser rasjonelle og gode løsninger på nødvendige tiltak vil bli prioritert. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Tilknyttet en gjeterhytte/seter tillates det maksimalt (til sammen) 45 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo og uthus.
<p>3.6 Bufehold - planter og vekster</p>	<p>§ 3 pkt. 2.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>å ikke innføre nye arter og genvarianter. -Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.</p>
3.7 Bufehold – beite	§ 3 pkt. 2.2	<p>-Beite er tillatt (ikke søknadspliktig). Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere eller forby beite som skader landskapets art/karakter. Dette gjelder ikke reinbeite. -Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at det er et visst beitetrykk i området for å ivareta landskapet og unngå gjengroing.</p>
3.8 Bufehold - hogst	§ 3 pkt. 2.6	<p>-Hogst i tilknytning til setrer er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til setrer. -Med setrer i denne sammenheng menes setrer, gjeterhytter, o.l. tilknyttet aktiv beitevirksomhet. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. april-1.august av hensyn til hekkende fugler. -Maksimal godtatt hogst av trevirke for setrer er 2 m³ per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m³ annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Vedressursen skal ligge i setras nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt setra. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anviser hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke hogges. -Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet. -Bekkedaler, urskogslopper, koller og tiurleiker skal bevares. -Edelløvsog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår.</p>
4.1 Hytter - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<p>-Rettighetshaver kan (uten å måtte søke) gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrær, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p> <p>-Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut.</p> <p>-Vær oppmerksom på at det er en forskjell på vedlikehold og oppgradering. Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a).</p> <p>-Dette avsnittet gjelder for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm).</p>
4.2 Hytter - ombygging og utvidelse	§ 3 pkt. 1.3 a)	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger er derfor søknadspliktig for både private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm).</p> <p>-En bruksendring fra f.eks. privat hytte eller åpen bu til utleiehytte eller seter er søknadspliktig.</p> <p>-Private hytter, åpne buer og utleiehytter kan vurderes på ulikt grunnlag så lenge det er tilstrekkelig begrunnet. Det er eksempelvis naturlig at det er forskjellig behov på en privat hytte og en utleiehytte (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm).</p> <p>-Endring i fasade, størrelse og bruk er søknadspliktig, og omfatter størrelse på vinduer, vindturbin, solcelle, utvendig belysning, parabol, markiser o.l.</p> <p>-Solcellepanel, utvendig belysning, parabolantenne, markiser, mm kan regne med positiv behandling. Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede på hytta.</p> <p>-Moderne og miljøvennlige løsninger for f.eks. strøm vil bli prioritert.</p> <p>-Nybygging av plating, jordkjeller, gapahuk, naust, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel, o.l. har ikke hjemmel i denne paragrafen og skal derfor behandles etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere bør følges, og hvordan et tiltak utarter seg i terrenget og landskapet skal tas med i vurderingen av tiltaket.</p> <p>-Ombygging og utvidelser skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø, og nye bygninger skal om mulig lokaliseres i tilknytning til eksisterende bygningsmiljø.</p> <p>-Søknader om sikringsbu i tilknytning til utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) kan regne med positiv behandling så lenge det ikke påvirker landskapets karakter.</p> <p>-Gjerder for å holde beitedyr og vilt vekk tillates ikke.</p> <p>-Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p> <p>-Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet.</p> <p>-For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Legging av "hoppesteiner" mellom bygg er ikke søknadspliktig. Dersom steinlagt areal skal fungere som en steinlagt platting er det søknadspliktig og behandles etter nml § 48. Det skal benyttes stein fra området. -Det skal settes som vilkår i eventuelle tillatelser at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tilknyttet en privathytte tillates det maksimalt (til sammen) 90 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo, uthus og sikringsbu. - Tilknyttet en utleiehytte (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) tillates det maksimalt (til sammen) 120 m2 BYA. Dette inkluderer tilbygg som f.eks. utedo og uthus. Sikringsbu er ikke inkludert i dette og skal maksimalt være på 15 m2 BYA. -Tiltak som ikke inngår i BYA vil bli vurdert i hvert enkelttilfelle. Samlet belastning vil i slike tilfellet bli vurdert.
<p>4.3 Hytter - gjenoppføring av bygg</p>	<p>§ 3 pkt. 1.3 b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann eller naturskade er søknadspliktig. -Dette avsnittet gjelder for private hytter, åpne buer og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -Rettighetshaver kan regne med positiv behandling ved gjenoppføring av bygget dersom det er av samme størrelse, har tilsvarende påvirkning på verneverdiene eller er innenfor retningslinjene av forvaltningsplanen. Dersom bygget hadde en uheldig plassering i forhold til verneverdiene kan det vurderes oppsatt på mer egnet sted. Prinsippene i "Rettleiar om planlegging av fritidsbustader" eller nyere veiledere kan eventuelt brukes til veiledning. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer. -Bygninger bør ha torvtak, alternativt mørk og matt takoverflate, for å gå mer "i ett" med landskapet. -For torvtak skal det benyttes vegetasjon fra området. Dette er for å hindre introduksjon av nye arter. Uttak av vegetasjon/torv krever også grunneiers tillatelse. Tiltak som tar vegetasjon innenfor verneområdet skal også vurderes etter § 3 pkt. 2.1. -Blanke overflater gir gjenskinn og forstyrrelser på dyr, og bør unngås. Tiltak som minimerer utvendig gjenskinn og forstyrrelser på dyr når man ikke er til stede (lemmer, matte persienner, tykke sprosser, o.l.) kan avbøte dette. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Dersom gjenoppføringen innebærer at bygget vil bli større krever det også behandling etter § 3 pkt. 1.3 a).</p>
4.4 Hytter - riving av bygg	§ 3 pkt. 1.3 d)	<p>-Riving av bygninger som preger landskapets art eller karakter er søknadspliktig. -Hvorvidt et bygg preger landskapets art eller karakter vil bli vurdert av forvaltningsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet.</p>
4.5 Hytter - planter og vekster	§ 3 pkt. 2.2	<p>-Innføring av nye plantearter er forbudt. -Forbudet gjelder eksempelvis såing av trær, grønnsaker, bærplanter, blomsterplanter, hekk, blomstereng, mm. -Revegetering av et område som eventuelt har vært utsatt for slitasje eller skade skal skje naturlig. Dette for å ikke innføre nye arter og genvarianter. -Eventuelle dispensasjoner fra dette behandles etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 48.</p>
4.6 Hytter - hogst	§ 3 pkt. 2.6	<p>-Hogst i tilknytning til hytter er tillatt (ikke søknadspliktig) så lenge det er godkjent av grunneier og man følger retningslinjene under. -Med hogst i denne sammenheng menes hogst av trevirke til bruk som ved til hytter. -Hogst skal ikke gjennomføres i perioden 1. april-1.august av hensyn til hekkende fugler. -Valg av trær skal gjøres med grunneiers tillatelse. -Maksimal godtatt hogst av trevirke for privathytter og åpne buer er 2 m³ per år uten å måtte søke. Det tillates eksempelvis at man tar ut 4 m³ annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Maksimal godtatt hogst av trevirke for utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm) er 4 m³ per år. Det tillates eksempelvis at man tar ut 8 m³ annethvert år. Mer hogst enn dette er eventuelt søknadspliktig. -Med hytter i denne sammenheng gjelder private fritidshytter og utleiehytter (allmenningshytter, DNT-hytter, kommuneskoghytter mm). -Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta. Forvaltningsmyndigheten kan i samarbeid med grunneier anviser hogst i områder med kulturskog eller preg av gjengroing. -All vedhogst skal skje som plukkhogst. De største og groveste trærne skal ikke tas.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>-Områder og store trær som vesentlig preger skogbildet skal bevares av hensyn til landskapet og skogmiljøet.</p> <p>-Bekkedaler, urskogsломmer, koller og tiurleiker skal bevares.</p> <p>-Edelløvsog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område det ikke tillates hogst i.</p> <p>-Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas.</p> <p>-Dersom veden må fraktes med maskinkraft skal det fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår. Eventuell motorferdsel krever egen søknad til kommunen.</p>
5.1 Ferdsel - bålrensing	§ 3 pkt. 2.3	<p>-Det er tillatt å ta trevirke til enkelt friluftsbruk og bål. Tørrfuru (gadd) er ikke tillatt å felle. Typiske kjennetegn på tørrfuru (gadd) er at de ikke har barnåler og/eller bark lengre.</p> <p>-Tilrettelagt bålrensingsplasser med utlagt ved skal fortrinnsvis benyttes. Dersom man skal ta i bruk naturlig trevirke er det ønskelig at man helst benytter kvist fra bakken, eventuelt bryter/brekker kvist istedenfor å bruke sag/øks/e.l.</p> <p>-Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig.</p> <p>-Jf. friluftsløvsloven § 11 skal prinsippet om sporløs ferdsel etterstrebes.</p>
5.2 Ferdsel - jakt	§ 3 pkt. 3.2	<p>-Jakt er tillatt etter det som er beskrevet i viltloven, reindrifsløvsloven og fjelloven.</p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til jakt så lenge det ikke går utover verneverdiene.</p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløvsloven § 2 og reindrifsløvsloven § 65 skal følges.</p>
5.3 Ferdsel - fiske	§ 3 pkt. 3.3	<p>-Fiske er tillatt etter det som er beskrevet i lakse- og innlandsfiskeløvsloven, reindrifsløvsloven og fjelloven.</p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at verneområdet brukes til fiske så lenge det ikke går utover verneverdiene.</p> <p>-Aktsomhetsprinsippet jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløvsloven § 2 og reindrifsløvsloven § 65 skal følges.</p>
5.4 Ferdsel - generelt	§ 3 pkt. 4.1	<p>-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Varsom og hensynsfull ferdsel er også hjemlet i bl.a. naturmangfoldloven § 6, friluftsløvsloven § 2 og reindrifsløvsloven § 65.</p> <p>-Varsom og hensynsfull ferdsel betyr at man ikke skal aktivt oppsøke eller forstyrre dyr, ødelegge vegetasjon eller ødelegge kulturminner.</p> <p>-Et tegn på at et dyr er forstyrret kan være at den endrer atferd, f.eks. følger med på forbigående folk</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>istedenfor å spise, flukt fra stedet eller prøver å skremme forbigående folk bort.</p> <p>-Det er ønskelig fra forvaltningsmyndigheten at motorferdsel holdes på et minimum i hekke- og yngletiden av hensyn til dyrelivet.</p> <p>-Det er tillatt med bruk av drone i landskapsvernområdet så lenge det gjøres varsomt og med hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.</p>
5.5 Ferdsel - organisert	§ 3 pkt. 4.2	<p>-Organisert ferdsel i form av tradisjonell turvirksomhet i regi av skoler, barnehager, turistforeninger og ideelle lag og foreninger er tillatt (ikke søknadspliktig e.l.).</p> <p>-Organisering av trimposter, hundekjøring, kiting, o.l. skal kommuniseres med forvaltningsmyndigheten i forkant av aktiviteten for å oppnå høy kvalitet på aktivitetene og opplevelsene i tillegg til å unngå sårbare naturverdier (vise kvaliteter men samtidig unngå konflikter). Det bør også kommuniseres i etterkant slik at erfaringer fra aktiviteten(e) utveksles.</p> <p>-Organisert ferdsel som kan gå utover naturgrunnet for samisk kultur og næringsutnyttelse er søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten bistår i vurderingen om en aktivitet er søknadspliktig eller ei.</p> <p>-Dersom en aktivitet skal skje gjentatte år skal dette formaliseres i en søknad. Det kan gis flerårige tillatelser.</p>
5.6 Ferdsel - hest	§ 3 pkt. 4.3	<p>-Organisert bruk av hest er tillatt på vei eller trasé som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten.</p> <p>-Kløving med hest for transport av utstyr til hyttefolk, jegere o.l. er tillatt på alle traséer.</p> <p>-Med organisert bruk menes organisert ferdsel med hest.</p> <p>-Utpekte traséer er Roktdalen-Nåvasshytta, Lustadvatnet-Skjækervatnet/Skæhkerenjaevrie og Gaulstad-Skjækervatnet/Skæhkerenjaeverie tillates.</p> <p>-All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til andre mennesker, vegetasjon og dyreliv, jf. naturmangfoldloven § 6, friluftsløven § 2 og reindriftsloven § 65.</p>
5.7 Ferdsel - forbudssoner og begrensning	§ 3 pkt. 4.4	<p>-Miljødirektoratet kan innenfor nærmere avgrensede område(r) regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljø. Dette gjøres eventuelt gjennom en ny forskrift. Før et forbud er aktuelt skal minimum punktene nevnt under være vurdert og utprøvd i prioritert rekkefølge.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sørge for god informasjon til brukerne. 2. Begrense tilretteleggingstiltak i sårbare områder. 3. Begrense eller nekte tillatelse til organiserte turer.

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>4. Legge om eller legge ned merkede stier/leier. 5. Legge ned forbud mot all ferdsel eller spesielle former for ferdsel.</p>
5.8 Ferdsel - helse, miljø, sikkerhet, forvaltning	§ 3 pkt. 4.5	<p>-Retningslinjene som er oppramset om ferdsel i forvaltningsplanen og verneforskriften § 3 pkt. 4 gjelder ikke nødvendig ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver. -Det samme gjelder for skjøtsel og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. -Ferdsl etter dette avsnitt skal likevel så langt det er mulig være aktsom mot dyreliv og vegetasjon. -Jf. naturmangfoldloven § 11 skal eventuelle skader på naturmangfoldet dekkes av tiltakshaver.</p>
6.1 Tilrettelegging - vedlikehold	§ 3 pkt. 1.2 a)	<p>-Rettighetshaver kan uten å måtte søke gjøre vedlikehold av bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. -Med vedlikehold menes med jevne mellomrom behov for å foreta utskiftinger på grunn av slitasje, vær og vind og andre påførte skader. -Verneforskriften sier at vedlikehold av byggverk skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Det foreligger ingen nedskrevet lokal byggeskikk annet enn at grunneier kan ha meninger om bygg på deres eiendom skal se ut. -Vedlikehold som endrer byggets fasade, størrelse eller bruk er søknadspliktig jf. § 3 pkt. 1.3 a). -Dersom eksisterende bygg, gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking, o.l. forfaller grunnet mangel på vedlikehold kan forvaltningsmyndigheten kreve det fjernet. Dette fordrer at det ikke har noen verdi som kulturminne. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.</p>
6.2 Tilrettelegging - bruer og klopper	§ 3 pkt. 1.3 c)	<p>-Det er et generelt forbud mot bl.a. inngrep som oppføring og ombygging av bygninger og anlegg. Bygging av bruer og legging av klopper er derfor søknadspliktig. -Forvaltningsmyndigheten har myndighet til å gjennomføre tiltak uten søknad, jf. § 5. -Merking og tilrettelegging av sti bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. -Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. -Søknader som er i tråd med gjeldende besøksstrategi skal i utgangspunktet behandles positivt. -Det er bedre å ha færre godt tilrettelagte/robuste stier enn flere dårlig tilrettelagte/sårbare stier. -I tilfeller der det er allmenn interesse for en tilrettelegging kan forvaltningsmyndigheten bidra økonomisk</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>gjennom midler fra Miljødirektoratet.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om hvordan slike tiltak skal plasseres og utformes. -Dersom bru eller klopper gis som gave til allmennheten skal det skriftlig avtales hvem som har ansvar for vedlikehold og tilsyn. -Det skal settes som vilkår i en eventuell tillatelse at tiltakshaver må dokumentere ferdigstilling med å legge fram minst tre (3) gode bilder av det utførte arbeidet. -Tjenestekjøp skal primært gjøres med grunneier, eventuelt en aktør med lokal tilknytning. -Det skal benyttes miljøvennlige materialer.
6.3 Tilrettelegging – i regi av nasjonalparkstyret	§ 5	<ul style="list-style-type: none"> -Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre tiltak for å fremme verneformålet. -Forvaltningsmyndigheten i denne forstand er Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe. -Merking og tilrettelegging bør følge merkehåndbokas (2019 eller nyere) premisser. -Alle tilretteleggingstiltak skal ha avklart forholdet til grunneier(e) og rettighetshaver(e). Berørte interessegrupper skal gis anledning til å uttale seg om saken på forhånd dersom saken er av større omfang. -Tilretteleggingen i verneområdet skal gjøres i tråd med gjeldende besøksstrategi. -Forvaltningsmyndigheten skal følge tiltaksplanen som medfølger forvaltningsplanen og besøksstrategien. -Tiltak som gjøres på vegne av forvaltningsmyndigheten (f.eks. gjennom tjenestekjøp) er ikke søknadspliktig så lenge det foreligger en formell oppdragsbeskrivelse.
7.1 Skogbruk - hogst	§ 3 pkt. 2.5	<ul style="list-style-type: none"> -Hogst som ikke er beskrevet andre steder i forvaltningsplanen kan godkjennes ved søknad eller plan så lenge man følger retningslinjene under. Godkjent plan kan gjelde for inntil 10 år. -Ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig. -Lukkede hogstformer skal benyttes. -Områder som vesentlig preger skogbildet skal bevares. -Bekkedaler, urskogslommer, koller og tiurleiker skal bevares. -Edellauvskog, arealer med fuktskog og områder med særegne botaniske forekomster skal ikke hogges. Sørsiden av Grønlihø er et slikt område man skal unngå å utføre hogst i. -Tørrfuru (gadd) skal ikke felles, og særegne vekstformer (f.eks. rilkuler) skal ikke tas. -All hogst nærmere enn 200 m fra vann, vassdrag og myr skal gjennomføres som plukkhogst. -Tømmeret skal fraktes på vinterføre på en slik måte at varige markskader ikke oppstår.

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>-Etablering av ny skog skal fortrinnsvis skje ved naturlig foryngelse. -All skogsdrift skal meldes til nasjonalparkstyret på forhånd.</p>
8.1 Saksbehandling - miljørettslige prinsipp	Naturmangfoldloven § 7	<p>-Nml § 7 sier: Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen. -§ 8 Kunnskapsgrunnlaget -§ 9 Føre-var-prinsippet -§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning -§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver -§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder</p>
8.2 Saksbehandling - landskapsvern	Naturmangfoldloven § 36	<p>-Denne paragrafen påpeker viktigheten av å se på samlet belastning og hvordan presedens av en enkeltsak kan påvirke landskapets særpreg eller karakter vesentlig. -Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles så lenge det ikke forringer verneverdiene. -Nye tiltak skal tilpasses landskapet.</p>
8.3 Saksbehandling - generelle dispensasjoner	Naturmangfoldloven § 48	<p>-Søknader om dispensasjon som ikke omfattes av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften skal eventuelt vedtas med hjemmel i nml § 48. Det vil si at denne paragrafen skal brukes istedenfor § 4 i verneforskriften. -Frittstående bygg, plattinger, jordkjeller, gapahuk, naust, brygge, gjerde, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin/mobilmast, grøfting, planering, graving, nyplanting, boring, sikteskive og benker er eksempler på tiltak som er søknadspliktig og skal vurderes etter nml § 48 siden det ikke er noen spesifisert dispensasjonsbestemmelse for det i verneforskriften. -Etter veiledning fra Miljødirektoratet i tidligere saker skal det ikke settes retningslinjer for tiltak som ikke har direkte dispensasjonshjemmel i verneforskriften. Saker som behandles etter nml § 48 skal derfor vurderes uten retningslinjer i forvaltningsplanen og fra sak til sak. -Forvaltningsmyndigheten har jf. forvaltningsloven § 11 en alminnelig plikt til å veilede parter og andre interesserte dersom det er nødvendig. Ta gjerne kontakt med nasjonalparkforvalteren(e) for spørsmål og avklaringer. -Nml § 48 skal ikke bidra til å utvide eller uthule verneforskriften, men skal fungere som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. -Nml § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det skal vises til hvilke(t) av disse tre alternativene man eventuelt hjemler en dispensasjon i.</p> <p>-Nml § 48 er en kan-bestemmelse, som betyr at en søknad kan avslås selv om vilkårene for dispensasjon er oppfylt. Omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten skal tillegges vekt i vurderingen.</p> <p>-Nml § 48 påpeker at "søknader skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene". Søknader som ikke begrunner tiltaket tilstrekkelig eller belyser tiltakets virkning på verneverdiene kan regne med å bli nødt til å beskrive dette bedre.</p> <p>-"Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48" fra Klima- og miljødepartementet skal følges med mindre annet er opplyst.</p>
8.4 Saksbehandling – håndheving og sanksjoner	Naturmangfoldloven kap. IX	<p>-Forvaltningsmyndigheten har noen verktøy med hjemmel i naturmangfoldloven til å etterfølge ulovlige tiltak eller tiltak som kan skade verneverdiene og naturmangfoldet.</p> <p>-Sanksjoner kan innebære anmeldelse, pålegg om å stoppe iverksatt tiltak, krav til retting, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr.</p> <p>-En sanksjon skal stå i stil til tiltakets grad av ulovlighet.</p>
8.5 Saksbehandling – interne retningslinjer		<p>-Ved utsending av enkeltvedtak skal den lokale kommune og Statsforvalteren i Trøndelag/Trööndelagen Staatehaaltoje settes på kopiliste. I saker der det krever tillatelse fra andre, skal de respektive også stå på kopiliste (f.eks. grunneier ved uttak av ved, vegetasjon, o.l.).</p> <p>-Øvrige som er interessert i vedtak fattet av nasjonalparkforvaltningen bes følge med på Miljøvedtaksregisteret og www.nasjonalparkstyre.no/blafjella/. Nasjonalparkforvalteren(e) veileder gjerne i hvordan man benytter disse tjenestene.</p> <p>-Nasjonalparkforvalteren(e) skal ha tett dialog med Rådgivende Utvalg (RU) slik at det er enkelt å forhøre seg med de i utfordrende saker eller saker som angår deres virksomhet.</p> <p>-Forvaltningsmyndigheten skal være en forgangsmyndighet til å fremme samisk kultur og bruk av det sørsamiske språket. Dette inkluderer særlig bruk av kartfestede stedsnavn.</p> <p>-Skæhkere sijte skal heller omtales som Skæhkere sijte enn Skjækerfjell reinbeitedistrikt.</p> <p>-Søknader til forvaltningsmyndigheten bør prioriteres etter hvor raskt søker trenger svar. Uansett gjelder forvaltningsloven § 11 a. tredje ledd: I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt.</p> <p>-Tiltak som er søknadspiktig men kan regne med positiv behandling skal være søknadspiktig slik at forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår for gjennomføring av tiltak/aktivitet.</p>

**Blåfjella-
Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyret**

**Låarte-Skæhkeren
-Lijre nasjonal-
paarhkeståvroe**

		<p>-Ved tjenestekjøp skal det skrives en oppdragsbeskrivelse som fungerer som en slags dispensasjon for et tiltak. Slik kan det også noteres vilkår for et tiltak på vegne av forvaltningsmyndigheten, men som forvaltningsmyndigheten ikke gjennomfører selv.</p>
--	--	--

Oppsummering av innspill med kommentar fra nasjonalparkforvalter

Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt.

Egil Solstad og Solveig Solstad

- Naustområdet ved Skjækervatnet fremstår noe rotete med naust i forskjellige årganger og utforminger samtidig som det lagres båter og utstyr på land, både i og utenfor naustområdet. Det bør legges til rette for bygging av flere naust for å få mindre tilfeldig lagring av båter og utstyr i terrenget.
 - o **Naust skal behandles etter nml § 48, noe som betyr at det ikke skal være retningslinjer for det. Men på generelt grunnlag bør naust være samlet og fungere som fellesnaust, som f.eks. kan huse flere båter i høyden, for å unngå naust i alle vikene og nes.**

Skjækra, Sottjøna og Skjellivatnet hytteeierforeninger

- Det har vært hytter i landskapsvernområde i mange år, sannsynligvis minst 120 år. De første hyttene ble satt opp rundt 1900. Bruken av hyttene har endret seg drastisk i denne perioden, noe som er helt naturlig. I starten var hyttene kun ly for jegere og fiskere. Etter hvert og spesielt etter at området ble bygd ut på 70 og 80 tallet har hyttene endret seg. Etter hvert har alle hyttene blitt endret til familiehytter hvor det enkelte ganger kan oppholde seg opptil tre generasjoner på samme tid. Denne bruksutviklingen av hyttene har selvfølgelig medført at hyttene reint teknisk også har utviklet seg tilsvarende. Det er fortsatt det enkle hytteliv som gjelder for alle hyttene innenfor landskapsvernområdet. Her er det solstrøm, vedfyring, utedo og henting av vann som gjelder. Utviklingen av elektriske duppeditter har medført at det selv på en enkel fjellhytte trengs mye mer strøm enn for noen år siden. Bare DAB radioteknologien krever mye mer energi enn hva det gamle FM nettet gjorde. Lading av mobiler, kameraer, klokker og TV seing bekrefter behovet for energi. Når vernemyndighetene nå beskriver området som et unikt område så skal vi hytteeiere være stolte av det. Det betyr at de største brukerne av området, sammen med grunneiere, har forvaltet området på en særskilt god måte. Hyttene er bygd lenge før landskapsvernområdet ble vedtatt. Når forvaltningsplanen nå er under revisjon er det viktig at vernemyndigheter spiller på lag med de største brukerne av området. Å lage regler med tilbakevirkende kraft er svært uheldig.
 - o **Tatt til orientering. Informasjonen om hyttene er tatt med under Bruk-Historikk→Bygg og installasjoner→Hytter. Retningslinjene er ikke ment å ha tilbakevirkende kraft, men føringer for hva som tillates når denne forvaltningsplanen er gjeldende.**
- Vi vil også minne om at det ikke var urørt natur som ble vernet ved opprettelsen av Skjækra LVO for snart 20 år siden, men et flott naturområde med mange hytter.
 - o **Tatt til orientering.**
- Skjækra hytteeierforening har hele tiden vært aktivt for å tilrettelegge området for en mest mulig skånsom bruk for allmennheten. Her vil vi nevne at vi har økonomisk støttet svillestien med betydelige midler ved byggingen, og senere med midler for vedlikehold. Hytteeierforeningen har også stått for byggingen av den siste kilometeren inn til Skjækervatnet. Dette har vært en kjempestor suksess med tanke på å kanalisere ferdsel dit en ønsker. Svillestien har spart naturen for mangt ett

blauthøl! Skjækra hytteeierforening har også støttet kloppbygging langs vinterleie de siste årene med betydelige beløp. Dette har blitt viktigere og viktigere med et varmere klima som gjør at bekker flommer opp selv midt på vinteren.

- **Tatt til orientering. Tilretteleggingen har uten tvil bidratt til rekreasjon og ivaretagelse av naturen.**
- Sommeren 2021 hadde Skjækra hytteeierforening ryddedugnad rundt Skjækervatnet, Åsvatnet, Skjelbreia og Andrestjønnen. Gledelig var at vi fant veldig lite søppel, men det var også noe vi trodde på forhånd.
 - **Tatt til orientering.**
- Vi opprettholder tidligere synspunkter angående BYA, og vil ha 100 kvm BYA. Vi ber også om at Norsk Standard for å regne ut BYA benyttes, og at det ikke defineres annen forståelse av hva BYA er. Vi kan ikke se at en økning av BYA fra 80 til 100 kvm vil påvirke oppnåelsen av formålet med verneforskriften. For argumenter henviser vi til vår forrige innsending og brev fra Helge Myrstad som vi støttet fullt ut.
 - **Dette er diskutert med Miljødirektoratet, som sier at de i utgangspunktet ikke vil gå høyere enn 80 kvm. Det får være opp til arbeidsutvalget og nasjonalparkstyret å bedømme hvor store hytter vi ønsker i landskapsvernområdet. Innstiller på 90 kvm for å ligge i den gyldne middelvei.**
- Slik vi forstår det har alle hytter i LVO området punkt feste. Da er det viktig å ha en felles forståelse for hva et punkt feste er. Hvis vi går inn i lovverket og ser på hva jussen sier, så er den klar på at en person med punkt feste har samme fysiske råderetten over tomten som en person med eiertomt. Ett punkt feste innebefatter også at størrelsen er på 1 mål, så lenge ikke noe annet er avtalt. Se lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-12-20-106> , spesielt §16. Ut fra dette ber vi om at videre arbeide med forvaltningsplanen tar hensyn til hytteeiernes rettigheter på egen tomt.
 - **Tatt til følge i avsnitt under Bruk-Historikk→Eierstruktur→Hytter. En hytteeiers retningslinjer i lys av verneforskriften er lik om man har festetomt og eiertomt. Det er forståelig at et verneområde oppfattes som begrensende ifm utvidelse og bedre fasiliteter på en hytte.**
- At hytteeier skal måtte søke om å sette opp tradisjonelle fastmonterte (ikke frittstående) solcelleanlegg og parabolantenne oppfattes som flisespikkeri, og vil på sikt være med å undergrave hele hensikten med vernet. Solcelleanlegg må stå i den retning som gir mest effekt, og antenner av forskjellig slag må stå i den retning som gir håp om et signal, og vil derfor være tull og måtte søke om.
 - **Det er tatt til følge og skrevet at «Endring av størrelse på vinduer, oppsett av vindturbin o.l. er søknadspliktig» og at «Oppheng av inntil 2 solcellepanel à 1,7x1 meter, noe utvendig belysning, 1 parabolantenne, markiser og noe veggpyrd er å regne som tradisjonell byggeskikk og er ikke søknadspliktig».**
- Hytteeier må ha mulighet til å grave dreneringsgrøfter rundt sin egen hytte (1 mål, 18 m radius) uten at dette må søkes om. Mange av hyttene står på bløt og dårlig grunn, og det er her kjempeviktig å få drenert vannet bort fra pilarer. Hytteeier må ha rett til å ta vare på sine verdier uten at det først må søkes om slike detaljer som etter kort tid vil være usynlig.
 - **Etter oppklaring med Miljødirektoratet har vi ikke hjemmel til å unngå søknadsplikt på slike tiltak. Det skal derfor søkes om, selv om det i mange tilfeller kun vil være en formalitet.**

- Det er ikke noen nedfellede regler for byggeskikk i Skjækra LVO. Ogdalsbruket, som grunneier, har en veiledning som gjelder på sitt område. Å overføre byggeskikken fra Forollhogna Nasjonalpark, som vernemyndighetene ønsker, til Skjækra LVO er ikke praktisk mulig og ei heller ønskelig.
 - o **Henvvisning til Forollhognas byggeskikkveileder er tatt bort. Støtter oss i større grad på grunneier og hvordan hyttene i området typisk har sett ut de siste 40 åra.**
- Å begrense hvor mye lys en hytte kan slippe ut om natten, inkludert utelys, kan oppfattes som unødvendig å ha med, men ettersom en slik plan skal stå seg i mange år så kan det ha en hensikt. Med dagens batteriteknologi og solcelleteknologi framstår det som unødvendig.
 - o **Tekst om utebelysning er endret fra at det stilles særskilte krav for at det tillates til at utebelysning ikke skal være påskrudd når ingen er tilstede på hytta.**
- Det bør framkomme tydelig i Forvaltningsplanen hvilke prosedyrer som gjelder for det som er søknadspliktig ift verneforskrift, Forvaltningsplan og Plan- og Bygningslov. Vi ønsker å forholde oss til kommunen som overordnet myndighet og at kommunen videresender til andre instanser som det kreves uttalelse/godkjenning fra.
 - o **Dette er forsøkt beskrevet under Forvaltning→Innledning→Dispensasjonssøknader. Kommunikasjon med kommunene bør bli bedre i den daglige saksbehandlingen.**
- Hytteeierforeningen ønsker å delta i Rådgivende Utvalg (RU) for å sikre god dialog og forståelse ifm så vel revisjon som utøvelse av planen. Hytteeierne er den største bruker av LVO området og bør dermed ha en plass i RU.
 - o **Dette skal tas opp med nasjonalparkstyret 17. mars 2023.**
- Da Skjækra LVO ble opprettet for snart 20 år siden ble området beskrevet som unikt. Dette er vi i høyeste grad enig i, men vi må ha med oss at området ikke var uberørt villmark, men hadde over 100 hytter i området. Hyttene har utviklet seg mye på de 100 årene siden de første ble bygd, og denne utviklingen må få fortsette. Skjækra LVO må ikke ha som mål å stoppe utviklingen av hyttene, som tross alt var der da vernet kom. Uten vei, strøm, innlagt vann og utedo vil hyttene i all framtid utvikle seg i en litt annen takt, enn hytter som har disse fasiliteter.
 - o **Tatt til orientering.**
- Forvaltningsplanen må gjøres så kort og eksakt som mulig for at den skal bli brukervennlig. Det første utkastet som ble distribuert nå i desember 2022 er ikke det. Innholdsbetegnelse mangler også.
 - o **Nettløsningen FPNV (der forvaltningsplanen vil ligge) er mer oversiktlig enn Word- og PDF-dokumentene man tar ut fra det. I nettløsningen er det en innholdsfortegnelse i marginen.**
- Vi ber om at vernemyndighetene hører på brukerne av området, og tar innspill som disse kommer med seriøst. I den første reviderte utgaven som ble utsendt i desember 2022 ser vi lite av alle innspillene som er sendt inn fra grunneiere, kommuner, hytteforeninger og privatpersoner. Hvis innspill og kommentarer ikke blir tatt seriøst så vil det være med og undergrave vernet av området i framtiden.
 - o **Tatt til orientering.**
- Avslutningsvis er det fristende å gi uttrykk for en viss bekymring for hvilket regime vi kan forvente oss framover. Mens denne uttalelsen har vært under behandling har vi via postlista for Snåsa kommune fått innsyn i avsluttende vedtak (12.12.2022) i klagesak om platting for en av hyttene i området (Gunnar Børøsund). Når vi ser hvilke ressurser som er brukt fra alle parter for å ende opp med at det må rives 1,3 kvm platting før dette er bragt i orden blir vi bekymret. Ikke bare over ressursbruken og

behovet for å skaffe seg advokathjelp for å komme i mål, men også hvorvidt alle parter har vært på stedet og brukt rimelig skjønn i sine vurderinger. Her gjelder det platting som knapt er mulig å oppdage før du er kommet innenfor punktfestet og som neppe kan ha særlig «negativ påvirkning på LVO sin egenart og vakre naturlandskap.»

- **Tatt til orientering.**
- Vi minner om vårt tidligere mantra om at det beste vern for et område er når brukerne av området har et positivt eierskap til vernet.
 - **Tatt til orientering.**

Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket

- Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket KF stiller seg helt og holdent bak Steinkjer kommunes innspill på utkastet til forvaltningsplan for Skjækra LVO.
 - **Tatt til orientering.**
- Nyttig råd er bl.a. å lese alle innspillene godt, her er viktig informasjon som kan forsterke inntrykket på hva området egentlig er og har vært. Vi snakker om ett hytteområde som ble pålagt et vern, ikke bare ett naturområde som ble pålagt ett vern.
 - **Tatt til orientering.**
- De første kjente hyttene i dagens landskapsvernområde ble satt opp rundt århundreskiftet (1900), 25 av i alt ca. 90 hytter ble bygd før 1970 og resten på 70 og 80 tallet. Bruken av hyttene har fra å være husvære for fangst og høsting i første halvdel av 1900 tallet til etter hvert å bli rene familie/fritidshytter. Dette forsterket seg på 70-80 tallet og vesentlig enda mere fra rundt 1990 og fremover til i dag. Interessen for å ivareta natur og miljø har alltid vært meget stort hos hytteeierne i området. Tiltak rundt hyttene har alltid vært påvirket av dette og dialogen mellom nasjonalparkstyret, grunneiere, hytteeiere, hytteeierforeninger har alltid vært godt. Hyttefolk har gjennom årtier, i hele forrige århundre og frem til i dag hatt stor glede med fritidsbolig langt til fjells, dette er folk med spesielt forhold til området og vi føler med ganske stor sikkerhet at brukerne alltid har hatt et grunnleggende ønske om å ta vare på «et egenartet og vakkert naturlandskap» slik det er beskrevet i dagens verneforskrift. Hyttene her er bygd og områdene er utviklet lenge før vernet kom, hytter har skiftet eiere kanskje flere ganger og hyttekulturen sitter dypt i området. Det som i dag omfattes av Skjækra LVO har over lengre tid hatt stort trykk av friluftslivet med høy grad av tilrettelegging. For å hindre slitasjen på vegetasjon har både grunneiere og hytteeiere alltid gjort nødvendige tiltak hva gjelder ferdselsårer og hytteområder, disse tiltakene var i gang allerede på 1970 tallet. Vi må ha med oss tanker rundt alt dette inn i revideringen, forvalterne og brukerne av området alltid hatt stort fokus på å ivareta særpreg, egenart og vern av naturtyper. I saksframlegg 46/2022 nasjonalparkstyret under kap. Miljødirektorat står det skrevet at mengden fritidsbebyggelse i Skjækra LVO sett i nasjonal sammenheng for verneområder er på grensen til å være unik. Tilpasninger uten at det skal gi presedens bør være mulig, at området betegnes som unikt med tanke på en vel etablert fritidsbebyggelse (bygget +- 50 år før vernet) må vektlegges betydelig.
 - **Tatt til orientering. Noe av informasjonen er brukt under Bruk-Historikk→Bygg og installasjoner→Hytter. En korreksjon på informasjonen i saksframlegget for nasjonalparkstyret (NP-2022-46), hvor det står at «Mengden fritidsbebyggelse sett i nasjonal sammenheng for verneområder er stor og på grensen til unik etter forvalters kunnskap».**

- Det må være muligheter å drenere vann bort fra hytta etter søknad, det handler om å ta vare på bygg (grunnforhold, pilarer, frost...). Likedan må det være lov å vedlikeholde gamle drenggrøfter fra lenge før vernet uten å måtte søke om dette.
 - o **Etter oppklaring med Miljødirektoratet har vi ikke hjemmel til å unngå søknadsplikt på slike tiltak. Det skal derfor søkes om, selv om det i mange tilfeller kun vil være en formalitet.**
- Det må være mulig å hogge nødvendig vinterved på en hogst/tildeling (en kubikk er for lite), her er store ressurser å ta av, samtidig som produksjonen av lauv i fjellet øker grunnet klimaendringer. Vi foreslår doubling til 2 m³ hvert år eller 4 m³ annethvert år, alternativet blir å transportere ved opp til Gaulstad, videre med scooter til Skjækra (ingen god løsning med tanke på miljøperspektivet).
 - o **Etter en oppklaring med Miljødirektoratet står det at vi kan tillate vedhogst til hytter, som betyr at det må være søknadspliktig. Dette vil i mange tilfeller kun være en formalitet.**
- Det må til ny/egen veileder for området. Som nevnt innledningsvis har det fra 1900 til vernetidspunkt vært endringer i byggeskikk noe som er «naturleg etter tida og tilhøva», dette må vi ta med oss videre i prosessen.
 - o **Tatt til orientering. Nasjonalparkstyret kan eventuelt senere vurdere om det er nødvendig med en byggeskikkveileder. Det hører med vernet at landskapets karakter er vernet slik det var ved vernetidspunktet, og betydelige endringer i utforming, fasade og karakter tillates derfor ikke.**
- Nødvendighet for å få på plass en veileder er stor, en veileder hvor vi lett kan avklare mulighetene. Det må være muligheter for å se nærmere på areal (BYA). Direktorat har sagt at 80 m² BYA er i øvre sjikt for hva som er tillatt for private hytter i tilsvarende områder, senere sier de at området er på grensen til unikt når det gjelder fritidsbebyggelse og tilrettelegging som verneområde, dette må gi rom for tilpasninger.
 - o **Kommentaren om at «Mengden fritidsbebyggelse sett i nasjonal sammenheng for verneområder er stor og på grensen til unik...» er fra nasjonalparkforvalter og ikke Miljødirektoratet.**
- Ikke for detaljerte føringer på absolutt alt. En parabolantenne, ett solcelle panel, en markise, et oppheng må kunne settes opp uten søknad (på hytta). Disse vil nødvendigvis stå mot sør og stå på en ledig plass på hytta og hører til byggeskikken. Skulle det senere være nødvendig å flytte disse grunnet andre forhold blir det direkte flisespikking å måtte søke om fasadeendring.
 - o **Det er tatt til følge og skrevet at «Endring av størrelse på vinduer, oppsett av vindturbin o.l. er søknadspliktig» og at «Oppheng av inntil 2 solcellepanel à 1,7x1 meter, noe utvendig belysning, 1 parabolantenne, markiser og noe veggpryd er å regne som tradisjonell byggeskikk og er ikke søknadspliktig. Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede på hytta».**
- Lys derimot påvirker omgivelsene, her er nødvendig med begrensninger. Det ønskes ikke hytter som står opplyst hele natta, men det må være rom for å ha utelys i bruksområdet.
 - o **Det er tatt til følge og skrevet at «Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede på hytta».**
- Bygninger skal ha torvtak/tretak, alternativt mørk eller matt takoverflate jf. kommuneskogens tillegg til festekontrakter «Generelt tillegg til festekontrakten for hytter og naust på Steinkjer kommuneskoger-Ogndalsbruket» (dette er oversendt tidligere).
 - o **Tatt til følge.**

- BYA må ikke bli strengere en forskriftens formulering/muligheter. Maks BYA må oppgraderes til 100 m² på private hytter og til min 120 m² på utleiehytter «naturleg etter tida og tilhøva». Det har i alle år vært utvikling på hyttene og i bruken av hyttene. Ivaretagelse av verneformål vil la seg gjennomføre på en trygg måte med en god brukerveileder, reflekterte grunneiere og saksbehandlere.
 - o **Dette er diskutert med Miljødirektoratet, som sier at de i utgangspunktet ikke vil gå høyere enn 80 kvm. Det får være opp til arbeidsutvalget og nasjonalparkstyret å bedømme hvor store hytter vi ønsker i landskapsvernområdet. Innstiller på 90 kvm for å ligge i den gyldne middelvei.**
- Verneforskrift og BYA gjorde noe med arealet man hadde til rådighet før vernet, hyttearealet har krympet, mye annet enn selve hytte er nå tellende og begrenser dermed arealet av selve hytta (som utedo, bod, jordkjeller plattning/trap høyere enn 50 cm, hundegård, gapahuk...osv.). Da hyttene ble etablert var det ikke mulig for hytteeierne å ta høyde for det som senere skulle komme av begrensninger i forhold til hyttearealet. For flere har dette redusert mulighetene for planlagte utvidelser, dette må kompenseres.
 - o **Har tatt til følge at man følger Norsk Standard 3940 for beregning av BYA.**
- Vi har en besøksstrategiplan som sier at vi kan gjøre tilrettelegginger for å imøtekomme aktivt bruk av LVO området, det bør her være mulig å ha utleiehytter som er 120 m² (BYA), for således å kunne romme større grupper (eksempelvis skoleklasser), evt. sikrings bu må komme i tillegg.
 - o **Dette er diskutert med Miljødirektoratet, som sier at de i utgangspunktet ikke vil gå høyere enn 100 kvm slik det er i dag. Det får være opp til arbeidsutvalget og nasjonalparkstyret å bedømme hvor store hytter vi ønsker i landskapsvernområdet. Innstiller på 120 kvm (ekskludert sikringsbu) ettersom utleiehytter er tilgjengelig for allmennheten.**
- Revidert plan skal vare i 200 år og små justeringer/endringer må gjøres nå.
 - o **Dette er feil. Det står at forvaltningen av verneområdet skal skje ut fra en tidshorizont på 200 år. Jeg har likevel presisert under Innledning→Om forvaltningsplanen at ny revisjon av forvaltningsplanen skal vurderes etter 10 år, ettersom forvaltningsplaner normalt skal revideres hvert 10. år.**
- Kontroller at alle tidligere traseer for hest er med i plan. Gjelder Gaulstad – Skjækervatnet fra Litj-Gaulstad og fra Krokbecken.
 - o **Tatt med i retningslinjen om ferdsel med hest.**
- Igjen veileder, dette må i forvaltningsplan være klart og tydelig, det må komme godt frem hvor info finnes, hva som er lov og hvordan arealet påvirke.
 - o **Tar med i tiltaksplanen at det skal lages en oversikt på nasjonalparkstyrets hjemmeside som skjematisk viser hva slags tiltak som kan gjøres uten søknad og hva som er søknadspliktig.**
- Støtter alle tiltak i planen. Bekrefter nødvendighet av landskapsvennlige naust i området. Det er helt nødvendig med skilting/merking fra Setertjønnhytta og til vadested ved utløpet av Skjellbreia (mange går seg fast her).
 - o **Tatt til orientering.**
- Svillestien ble ikke opprettet for å sikre fremkommelighet for hyttebrukere (det ble selvfølgelig en slik effekt også), men formålet var å kanalisere ferdsel utenfor vernede områder, sårbart terreng og generelt for å redusere slitasje av terreng. Den skulle også gi en lettere tilgang til områdene for den delen av befolkningen som har behov for noe mere tilrettelegging.

- **Tatt til orientering.**
- Merkede stier: Ålnes..... Lustadvatnet-Norges geografiske midtpunkt (Steinkjer kommuneskoger)- Lågvassbu -Skjækerosstu
 - **Korrigert under Bruk-Historikk→Infrastruktur→Merkede stier**
- Svilllesti ble anlagt i 1992-94.
 - **Korrigert årstall under Bruk-Historikk→Friluftsliv i tråd med dette.**
- Når denne info. skal benyttes bruk den slik. (allmenningshytter, DNT-hytter og kommuneskog hytter, m.m.)
 - **Tatt til følge.**

Skæhkere sijte

- Verneformålet om reindrift er for svakt.
 - **Vi har ikke myndighet til å endre verneforskriften.**
- Urfolks rettigheter må inn som en del av internasjonale forpliktelser.
- Reindrift bidrar til å sikre det biologiske mangfoldet.
- Bør skrive de samiske egennavnene først, for eksempel Trööndelagen Staatehaltoje/Statsforvalteren i Tröndelag istedenfor Statsforvalteren i Tröndelag/Trööndelagen Staatehaltoje.
 - **Ikke tatt til følge ettersom forvaltningsmyndighetene selv skriver det med norsk som primærsmål. For Snåasen tjjelte/Snåsa kommune er det skrevet slik det er foreslått fra sijten.**
- Må inn info om reindrift/sørsamisk kultur i kapittelet om friluftsliv.
 - **Det er tatt med beskrivelse om reindrift, sørsamisk kultur og ressursutnyttelse under Bruk-Historikk→Reindrift**
- Hele området er et tradisjonelt samisk bosetningsområde med mulighet for å finne samiske kulturminner.
 - **Dette er inkludert under Bruk-Historikk→Kulturminner**
- Vardebygging bidrar til å ødelegge samiske kulturminner.
 - **Det er beskrevet at vardebygging kan ødelegge kulturminner generelt under Bruk-Historikk→Kulturminner.**
- Må ta hensyn til reindrift/reinens beitero og samisk kulturlandskap når man tilrettelegger.
 - **Det er lagt til at tilrettelegging skal skje i tråd med verneforskrift og besøksstrategien under Bruk-Historikk→Infrastruktur.**
- Det med motorferdsel bør tas vekk, er uheldig med ulik praksis i kommunene. Motorferdsel bør primært skje fra Lustadvatnet for å kanalisere ferdselen.
 - **Mye av avsnittet om motorferdsel er tatt bort. Er kun noen beskrivelser om at kommunene er forvaltningsmyndighet, at det bør være dialog mellom kommunen og nasjonalparkstyret og at motorferdsel skal skje aktsomt.**
- Verneforskriften og forvaltningsplanen er ikke sterkere enn lovverk for urfolkretten, reindrift og samiske interesser.
 - **Verneforskriften gjelder for alle på samme måte som annet lovverk gjør. Verneforskriften skal ivareta naturverdiene og naturgrunnet i området.**
- Avsnittet som i utkastet er skrevet om reindrift iht verneforskriften bør tas vekk, ettersom siste ord i Monsensaken ikke er sagt.
 - **Det er tatt bort ettersom siste ord ikke er sagt. Det er heller ikke referert til enkeltsaker i andre tilfeller.**

- Markert at «det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon» i avsnittet om dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48.
 - o **Dette blir stående og er hentet fra Miljødirektoratets «Rundskriv om forvaltning av verneområder».**
- Markert at «følgende inngår i utregningen av BYA for bygg: hytte, uthus, sikringsby, utedo, bod, jordkjeller, platting og utvendig trapp > 0,5 m høyde, gamle, åpent overbygd areal, gapahuk, hundegård, frittstående solcellepanel/vindturbin, o.l. som ligger i tilknytning og alminnelig nærhet til hytta/hovedbygget».
- Markert at det bør unngås å ha store blanke overflater på bygg.
 - o **Opprettholder dette.**
- Markert at maksimal BYA for gjerder, gjeterhytter, gammer, o.l for reindrift er 45 m2.
 - o **Opprettholder dette.**
- Det bør sees nærmere på uttak av ved i hyttas nærhet. Det er markert at «ivaretagelse av fjellskogen som en del av landskapets karakter er viktig» og at «vedressursen skal ligge i hyttas nærhet, men likevel ikke gjennomføres slik at det blir en rydding av skog rundt hytta».
 - o **Vedressursen bør ligge i nærhet til hytta for å unngå behovet for motorferdsel. Det er likevel viktig at skogen ikke tynnes rundt hytter slik at hyttene utgjør et større preg av landskapet enn det allerede gjør. Steinkjer Kommuneskoger-Ogndalsbruket har også retningslinjer for noe tilsvarende, noe som gir liten risiko for mislighold på deres eiendom. Det er satt som retningslinje at man ikke skal hogge trær brysthøydiameter >40 cm.**
- Markert at «Maksimal BYA er 80 m2 for privathytter og 100 m2 for utleiehytter» for hytter – ombygging og utvidelse. Videre er det kommentert at dette er stort nok. Ved eventuell utvidelse av hytter vil det bli økt ferdsel, og økt trykk på verneverdiene, forstyrrelse av dyreliv, osv.
 - o **Dette er diskutert med Miljødirektoratet, som sier at de i utgangspunktet ikke vil gå høyere enn 80 kvm. Det får være opp til arbeidsutvalget og nasjonalparkstyret å bedømme hvor store hytter vi ønsker i landskapsvernområdet. Innstiller på 90 kvm for å ligge i den gylne middelvei.**
- Viktig at motorferdsel holdes på et minimum i perioden 1. mai-15. juni. Uheldig med ulik praksis i samme verneområdet.
 - o **Beholder en generell beskrivelse av at motorferdsel bør holdes på et minimum i hekke- og yngletiden av hensyn til dyrelivet. Tar bort de spesifikke datoene ettersom spesifikke datoer kan endre seg med tiden.**
- Info om reindriften, ILO-konvensjonen, folkeretten og sameloven bør inkluderes i tilleggsopplysninger etter retningslinjene.
 - o **Avsnittet er skrevet om og beskriver hvilke andre myndigheter som forvalter diverse lovverk.**

Steinkjer kommune

- Forvaltningsplanen er uoversiktlig. Slik planen fremstår i dag fyller den ikke den funksjonen for de som skal lete seg frem i den. Dette forklares ut fra at malen som er benyttet gjør dokumentet uoversiktlig og (1) mangler innholdsfortegnelse, (2) for omfattende og for mye generell informasjon, og (3) flere forskjellige skrivestiler og presisjonsnivå.

- **Vi er klar over at det er en rotete mal. Nettløsningen har en innholdsfortegnelse i marginen med muligheter for å trykke seg enkelt til en gitt overskrift.**
- Står ingenting om rådgivende utvalg og hvilken rolle de har. Burde stå på s. 44?
 - **Det er nå beskrevet under Innledning→Forvaltningsmyndighetens oppgave → Rådgivende utvalg.**
- Ikke lett for søker å forstå gang på søknad når det er flere myndigheter. Står ingenting på s. 43-44 om at forvaltningsmyndighet er pliktig til å etablere kontakt opp mot saksbehandlerne i kommunen for ulike særlover.
 - **Kjenner ikke til at vi er pliktig til å etablere kontakt, selv om det selvfølgelig er veldig hensiktsmessig. God kommunikasjon og saksgang er tatt med under Forvaltning→Innledning→Samhandling med kommunene.**
- En opplisting av alle arter som er funnet i Skjækra landskapsvernområde fra GISLINK og Sensitive artsdata sier lite om hva som er mest sårbart for den som skal utforme en søknad om dispensasjon eller behandle en byggesøknad.
 - **Er tatt med et generelt avsnitt under Natur→Arter beskrivelse om at våren er en typisk sårbar periode for dyrelivet, og hva det vil si at det er en sårbar periode. Å skulle beskrive når og hvordan hver enkelt art er sårbar anses som veldig omfattende og risiko for veldig rotete informasjon med malen i FPNV.**
- Data unntatt offentlighet som angis med stedsanvisning kan ikke stå i forvaltningsplanen. Vi ber om at dette tas ut.
 - **Tatt bort stedsanvisning til hvilket vann fiskeørn hekker ved.**
- Kapittelet om motorferdsel s. 55 og 56 må så godt som strykes. Her bør det stå at kommunen er myndighet og at det er dit søknaden skal sendes. Kommunen samordner søknaden med forvaltningsmyndighet for verneområdet i forhold til behandling av søknaden etter verneforskrift. Søknaden vil bli behandlet etter motorferdselsregelverket når kommunen har fått svar fra forvaltningsmyndighet for verneområdet. Kommunen kanaliserte i sin saksbehandling motorferdsel vinters tid inn til hyttene på vestsiden av Skjækervatnet til vinterleia fra Krokbecken. Motorisert ferdsel unngås i yngletid (01.05-15.07), under vårflyttinga til kalvingsplass (går over Skjækervatnet og inn til baksiden av fjella), under samling av rein på høsten (begynnelsen av oktober) (samler til Roktdalen).
 - **Mye er tatt bort. Det eneste som står igjen er generelt om at kommunene er forvaltningsmyndighet for motorferdsel, at det bør være en tett dialog mellom kommunene og nasjonalparkstyret om omfanget og at motorferdsel skal skje aktsomt.**
- Hytter og hogst: Området er preget av gjengroing og det bør derfor være tillatt å få hogge nok ved til å dekke normalt vinterforbruk. 3 kulepunkt endres til: Maksimal god tatt hogst av trevirke for privathytter og åpne buer er 2 m³ per år eller 4 m³ annen hvert år. Mer hogst enn dette er søknadspliktig.
 - **Dette er tatt til følge.**
- S.52 Jakt og fiske: bør skrives på nytt i samråd med Steinkjer kommuneskoger. Småviltjakta er viktigst. Lokale bestemmelser for jakt og fiske er gitt på kommuneskogens og fjellstyrets hjemmeside.
 - **Tatt til følge under Bruk-historikk→Jakt og fiske**
- S. 52 Friluftsliv siste avsnitt: kaller landskapsvernområdet for en brukssone, selv om man sier at man har gått vekk fra soneinndeling.
 - **Tatt bort bruken av brukssone.**
- S. 52: Reiseliv: En turoperatør mangler. Han driver med guidene turer i Skjækra.

- **Mokk gård er tatt med i beskrivelsen.**
- S. 54 Svilllestien 2. avsnitt: bør strykes da det er et avsnitt som gjentar deler av nest siste avsnitt under hytter på s. 54.
 - **Tatt til følge.**
- S. 57 Første setning endres til «Alle søknader fra vernebestemmelsene....»
 - **Tatt til følge.**
- Uppreis forhåndsbehandling av enkelte saker: «...regne med positiv behandling...» Denne formuleringen må unngås da den kan være i strid med særlovverk og verneforskrift. Eks s. 57, 58, 65, 68, 72, 73, 80 og 81.
 - **Det er presisert under Forvaltning→Innledning→Dispensasjonssøknader at der det er omtalt at man kan regne med positiv behandling er det relatert til behandling etter lovverk nasjonalparkstyret har myndighet over.**
- S. 58: 1. avsnitt tillegges en siste setning: Alle saker skal først behandles etter verneforskriften før de behandles ferdig etter andre særlover.
 - **Tatt til følge.**
- S. 71 punkt 3 fra bunnen bør endre til: Private hytter, åpne buer og utleiehytter kan vurderes på ulikt grunnlag så lenge det er tilstrekkelig begrunnet.
 - **Tatt til følge.**
- Vi er uenige i at veileder fra Forollhogna som fremmer store tømmerkasser/gamle setre skal brukes som byggeskikkveileder. Områdene er ikke direkte sammenliknbare. S .54, s. 69, s.71, s. 78, s. 83 Det har fra 1900 til vernetidspunkt vært endringer i byggeskikk.
 - **Bruk av retningslinjene fra Forollhogna er tatt bort. Ettersom byggene i verneområdet er en del av verneverdiene vil det være naturlig at hyttene holder seg til samme stil som det er gjort til nå.**
- En egen retningslinje for byggeskikk bør utformes. Viktig at det ikke er detaljerte føringer på absolutt alt. Hyttestilen har utviklet seg etter hvert som tiden har gått. Det vil den også fremover. Dette er i utgangspunktet uproblematisk så lenge det ikke etableres for store vinduer som gir fra seg for mye lys og for stor takhøyde. Med bruk av retningslinjer for byggeskikk, reflekterte grunneiere og saksbehandlere er man godt i stand til å ivareta verneformålet. Viktige punkter: (1) Et oppheng, en parabolantenne, ett solcelle panel, en markise, et oppheng må kunne settes opp uten søknad (på hytta). Disse vil nødvendigvis stå mot sør og stå på en ledig plass på hytta og hører til byggeskikken. Skulle det senere være nødvendig å flytte disse grunnet andre forhold blir det direkte flisespikkeri å måtte søke om fasadeendring. Slik veiledningen står nå, kan man faktisk ikke henge opp en krok på hver stolpe på altanen, slik at man kan henge opp hengekøya når man er på hytta. (2) Lys derimot påvirker omgivelsene (blant annet rein), her er nødvendig med begrensninger. Det ønskes ikke hytter som står opplyst hele natta (på solcellestrøm) eller når folk ikke er der. (3) Bygninger skal ha torvtak/tretak, alternativt mørk eller matt takoverflate.
 - **Det er delvis tatt til følge og skrevet at «Endring av størrelse på vinduer, oppsett av vindturbin o.l. er søknadspliktig» og at «Oppheng av inntil 2 solcellepanel à 1,7x1 meter, noe utvendig belysning, 1 parabolantenne, markiser og noe veggpryd er å regne som tradisjonell byggeskikk og er ikke søknadspliktig. Utvendig belysning skal ikke være påskrudd når det ikke er noen til stede på hytta». Nasjonalparkstyret kan eventuelt senere vurdere om det skal utarbeides en spesifikk byggeskikkveileder for området eller om det som står i forvaltningsplanen er tilstrekkelig.**
- BYA må ikke bli strengere en forskriftens formulering/muligheter.

- **Tatt til orientering. Utgangspunktet for en forvaltningsplan er at den verken skal være strengere eller lempeligere enn forskriftens beskrivelser.**
- BYA 100 m2: Kommuneplanens areal er under rulling. Maksimal størrelse på hytter i LNF områder vil være et tema som må diskuteres i kommunen i den forbindelse. Ønske om økt areal for hytter har allerede kommet inn. Måleenheten som nyttes (BRA eller BYA) har stor betydning for den reelle størrelsen på hytta. Det vil være hensiktsmessig at forvaltningsplanen har samme måleenhet som det som blir bestemt i kommuneplanens arealdel. BYA er en god enhet, men det er mye som inkluderes i BYA sammenliknet med BRA. Dette er ikke tatt høyde for i forvaltningsplanen. Byggesak har gjort reelle beregninger av differansen mellom BRA og BYA. Forvaltningsplanen må ikke legge større begrensninger på de hyttene som allerede er bygd enn slik de står i dag. Forvaltningsplanen må heller ikke gi begrensninger som virker tilbakevirkende. Vi regner med å foreslå for kommuneplanens arealdel BYA lik 100 m2 for hytter i strandsonen, langs vassdrag og i Skjækra landskapsvernområde. BYA lik 120 m2 i øvrige områder.
 - **Forvaltningsplanen skal ikke virke tilbakevirkende, men fra den er vedtatt og til neste reviderte forvaltningsplan er vedtatt. Dette er diskutert med Miljødirektoratet, som sier at de i utgangspunktet ikke vil gå høyere enn 80 kvm. Det får være opp til arbeidsutvalget og nasjonalparkstyret å bedømme hvor store hytter vi ønsker i landskapsvernområdet. Innstiller på 90 kvm for å ligge i den gyldne middelvei.**
- Hytter som rives eller brenner må ha mulighet til å bygges opp i samme str eller opp til bestemmelsen i kommuneplanens arealdel.
 - **Tatt til følge.**
- Det er mye som inkluderes i BYA sammenliknet med BRA. Parkeringsplasser må ikke regnes med.
 - **Ser ikke at parkeringsplasser er relevant ettersom det ikke er noen bilvei inn i landskapsvernområdet.**
- Forvaltningsplanen bør forutsette at utleiehytter behandles særskilt. Det vil si at det gjøres en egen vurdering av styret i det enkelte tilfellet som samsvarer med besøksplanen.
 - **Det er tatt høyde for at det er ulike behov for privathytter og utleiehytter.**
- Viktig å sjekke at alle tidligere veier/stier for hest er inkludert i planen.
 - **De traséene som er opplyst i innspill er inkludert i planen.**
- Regler om plattinger lavere enn 50 cm bør ikke inkluderes.
 - **Dette er en sak som behandles etter naturmangfoldloven § 48, hvor det ikke skal være retningslinjer i forvaltningsplanen.**
- Skjækra landskapsvernområde er historisk sett et hytteområde som ble utbygd og utviklet og så pålagt vern, ikke et bare et naturområde som ble pålagt vern. Interessen for å ivareta natur og miljø har alltid vært i fokus, både hos hytteeierne, Steinkjer kommuneskoger og kommunen. Kanalisering av ferdsel ble gjort allerede på 1970 tallet, slik at man beskyttet vegetasjon og sårbare ressurser. Miljødirektoratet har selv skrevet at området er unikt i den sammenheng at det er mye hytter her. Det er derfor viktig at forvaltningsplanen gjenspeiler dette og gir rom for tilpasninger som passer Skjækra Landskapsvernområde, ikke bare går etter en mal som nyttes for de fleste landskapsvernområder og som ikke helt passer inn her. Hensikten med en forvaltningsplan er å ivareta verneformålet og da er det viktig å lage en plan som ivaretar situasjonen verneområdet er i samt ha med seg brukere og grunneiere på laget.

- **Tatt til orientering. En korreksjon på informasjonen i saksframlegget for nasjonalparkstyret (NP-2022-46), hvor det står at «Mengden fritidsbebyggelse sett i nasjonal sammenheng for verneområder er stor og på grensen til unik etter forvalters kunnskap». Det er altså et utspill fra nasjonalparkforvalteren og ikke Miljødirektoratet.**

Sametinget/Sámediggi

- I forbindelse med oppstart av forvaltningsplanarbeidet skrev vi i vårt brev av 21.10.2022: «Sametinget er opptatt av at forvaltningsplanene ikke begrenser virksomheten til berørte samiske interesser utover hva verneforskriften gjør og vi ber om at dere har dialog om planen med samiske interesser, og at disse involveres i forvaltningsplanarbeidet».
 - **Har gjennomført to møter med det aktuelle reinbeitedistriktet, Nord-Trøndelag reinsamelag ble som en del av rådgivende utvalg innkalt til møte i november i tillegg til at styret har 4 representanter fra Sametinget.**
- I planutkastet er det under «Reindrift i henhold til verneforskriften» sitert fra Miljødirektoratets klagesak om organisert ferdsel i Femundsmarka. Sametinget kan ikke stille seg bak måten direktoratet begrunner sin avgjørelse på. Sametinget har bedt om et møte med Klima- og miljødepartementet om problematikken. Vi mener med bakgrunn i det nevnte at siteringen og henvisningen til vedtaket må tas ut av forvaltningsplanen.
 - **Hele avsnittet om «reindrift iht verneforskriften» er tatt bort som følge av at siste ord i saken ikke er sagt.**
- Videre står det under «bruk av droner» at: «Miljødirektoratet har stadfestet at droner skal sidestilles med modellfly». Sametinget hadde under behandling av «Fastsettelse av forskrifter om vern av 54 skogområder i fylkene Møre og Romsdal, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark, Viken, Innlandet, Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark» en merknad i resolusjonen om dronebruk: «Det er mange verneforskrifter som er noen år gamle, og som Sametinget har gitt ti/slutning til, som har forbud mot bruk av modellfly. Bruk av droner i reindriften er en problemstilling som har oppstått i senere tid, og en tilslutning til verneforskrifter med modellflyforbud betyr ikke at Sametinget har gitt tilslutning til et drone forbud i områdene. Sametinget anser at reindriften dronebruk i verneområder er en problematikk som må løftes opp til diskusjon i fremtiden. Sametinget anser ikke at man uten videre kan sidestille modellfly og droner i forhold til samisk bruk». Vi anser at spørsmålet om samiske interesser og dronebruk i verneområder samt definisjon av droner i den sammenheng pr. nå er uavklart, og mener at setningen «Miljødirektoratet har stadfestet at droner skal sidestilles med modellfly», må tas ut av forvaltningsplanen.
 - **Tatt til følge ettersom det ikke er noe generelt forbud mot verken modellfly eller droner i landskapsvernområdet. En generell beskrivelse om aktsomhetsprinsippet og droner er beholdt under Buk-Historikk→Tilleggsopplysninger.**

AU 9/2023 Eventuelt /